

อุบายธรรม

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๔

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เอาละ เวลาเรามาวัดกันนะ เวลาเรามาวัดเรามีความศรัทธา เราก็ว่าจิตใจของคนนี้จะเหมือนเรา เพราะเราเป็นพระ แล้วเขานับถือว่าเป็นอาจารย์ จะมีคนมาปรึกษา มาพูดคุยด้วยมาก ฉะนั้นเวลาคนมาปรึกษา คนมาพูดคุย เวลาญาติพี่น้องไปเชื่อสิ่งที่เขาเห็น เชื่อสิ่งที่เขาทำ ไปเชื่ออย่างนั้น แต่เพราะเรารู้เราเห็นแล้ว นี่มันเชื่อได้อย่างไร?

การเชื่อของเขา เห็นใหม่ คุณติการเชื่อของเขา เขาเห็นว่าการประทับทรง การอะไรต่างๆ นี่พูดถึงจิตใจของคนไม่เหมือนกัน แต่ถ้าจิตใจของเรามีหลักมีเกณฑ์แล้วเราจะไม่เชื่อสิ่งนั้น เราจะเห็นสิ่งนั้นเลยว่าในศาสนาฉันมีกระพี้ มีเปลือก มันมีแก่น.. เปลือกกระพี้ แก่น เวลาเปลือกนี้ เปลือกสิ่งนั้นมันจะรักษาไว้

ฉะนั้น สิ่งใดเวลาเขาพูดถึง เขาต้องอ้างถึงว่าเป็นพุทธศาสนา พออ้างว่าพุทธศาสนา เราไม่มีทางจะโต้แย้งเขาได้ว่า “มันเป็นพุทธศาสนาหรือไม่เป็นพุทธศาสนา” ถ้ามันเป็นพุทธศาสนานะ พุทธศาสนาสอนถึงเรื่องของเรา แต่เวลาเขาเชื่อกันอย่างนั้น เขาไปอ้อนวอน ไปขอเอา นี่มันเป็นพุทธศาสนาไหม?

พุทธศาสนาปฏิเสธหมดนะ เห็นใหม่ คุณติเวลาในศาสนาอื่น เขาถือพระเจ้าองค์เดียว พระเจ้าหลายองค์.. พระพุทธเจ้าปฏิเสธหมดเลย พระพุทธเจ้าปฏิเสธหมด พระพุทธเจ้าถือว่า “ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน” พุทธศาสนาสอนกลับมาที่นี้ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ตนต้องมีหลักมีเกณฑ์ของเรา

ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน! แล้วตนอยู่ที่ไหนล่ะ? พอตนอยู่ที่ไหน ตนล้มลุกคลุกคลาน เห็นใหม่ เพราะเราล้มลุกคลุกคลาน เราไม่มีหลักกันเอง เราถึงมีความเชื่อแตกต่างกันไป เชื่อหลากหลายกันไป แล้วพอใครมาอ้างอิงพุทธศาสนา เราเชื่อกันไปโดยที่ไม่มีเหตุผลโต้แย้งเลย แต่ถ้าเราเชื่อพุทธศาสนานะ สิ่งที่เขาแสดงออกนั้นมันไม่ใช่พุทธศาสนาเลย

มันไม่ใช่! มันไม่ใช่เพราะอะไร เพราะพุทธศาสนาไม่ได้สอนที่นั่น พุทธศาสนาสอนถึงอริยสัจ พุคถึงสัจจะความจริง พุคถึงเรื่องชีวิต เรื่องความเป็นไป พระพุทธเจ้ากับเราเหมือนกัน เกิดเป็นมนุษย์เหมือนกัน แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้สร้างบุญญาธิการมา ได้สร้างบุญญาธิการมาจนความรู้สึก ความนึกคิดแตกต่างกับเรา

ความรู้สึก ความนึกคิดแตกต่างกับเราตรงไหน? แตกต่างตรงที่เห็นชีวิตนี้แหละ พระพุทธเจ้าเห็นขมขื่นตายเป็นนัยยะแล้วจะได้สถาปนาได้ปกครองขึ้นมา ไปเที่ยวสวนไปเห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย นี่พอเห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย สะเทือนใจมากเลย ว่า “เราต้องเป็นอย่างนั้นหรือ?”

คำนี้สะเทือนใจเพราะท่านย้อนกลับมาถามตัวท่านเอง เราก็ต้องเป็นอย่างนั้นหรือ? เราต้องเกิด ต้องแก่ ต้องเจ็บ ต้องตายเหมือนเขาหรือ? ถ้าเราต้องเกิด ต้องแก่ ต้องเจ็บ ต้องตาย ชีวิตเรามีค่าอะไร เราเกิดมาเพื่อสิ่งใด? ฉะนั้นถ้ามันมีสติปัญญาขึ้นมา มันต้องมีฝังตรงข้ามได้ว่า

“นี่มันมีเกิด แก่ เจ็บ ตาย มันต้องมีไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย”

เพราะมันคิดอย่างนั้น มันมีการแสวงหาอย่างนั้น ท่านถึงหาทางออกของท่าน ขณะที่ไม่มีพุทธศาสนานะ ท่านยังหาทางออกของท่าน นี่เพราะอะไรล่ะ? เพราะเรามีจิตกันไง เวลาเราเกิดตายๆ นี่สร้างสมบุญญาธิการ สร้างสมบารมีมา อย่างเช่นเรานี่ ความรู้สึกนึกคิดเราแตกต่างกันทั้งนั้นแหละ ความรู้สึกนึกคิดของเราแตกต่าง เห็นใหม่ ความแตกต่าง แล้วแตกต่างกันี่มุ่มมองเป็นอย่างไรล่ะ?

ถ้ามุ่มมองพุทธศาสนา เรามุ่มมองด้วยสิ่งใด? เหมือนคนใส่แว่น แว่นสีใดก็แล้วแต่ มันจะมองเป็นสีนั้น จริตนิสัยของคนมองพุทธศาสนา มองอย่างไร? มองพุทธศาสนา เห็นใหม่ แต่ถ้าเรามองสิ่งใดก็แล้วแต่ มองด้วยแว่นของเราแน่แหละ โดยจริตนิสัยของเราแน่แหละ โดยความเคยชินของเราแน่แหละ มองไปแล้วนะ พุทธศาสนาเนี่ย..

“ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต”

ถ้าผู้ใดเห็นธรรมนะ นี่เห็นธรรมเห็นที่ไหนล่ะ? สีแว่นมันจะปรับของมัน ถ้าเราใส่แว่นสีใด เรามองสิ่งใด เรามองตามจริตใจ คนจริตอย่างไร คนชอบอย่างไร มันก็ต้อง

มองตามสินนั้น แต่ถ้าเรามีความเชื่อมั่น เรามีความเข้มแข็งของเราละ เราทำความสงบของใจ

พุทธศาสนา เวลาพูดถึงพุทธศาสนา เวลาเราทำนี่ระดับของท่าน.. ระดับของท่าน เห็นไหม เราสร้างสมบุญญาธิการนะ เราสร้างสมของเรา เราเสียสละของเรา จิตใจเราเป็นสาธารณะ จิตใจเป็นสาธารณะเพราะเรามาสร้างสิ่งที่เป็นสาธารณะ

วัดวาอารามเป็นที่อยู่ของผู้ที่ไม่มีบ้านเรือน นี่โยมมีบ้านมีช่อง กลับเรือนกันใช้ไหม? บุคคลสาธารณะ พระ โคขกกฎหมายเลยพระห้ามเข้าบ้าน พระให้อยู่บ้านไม่ได้ พระต้องอยู่ในเรือนว่าง อยู่ที่เขาไม่เอา อยู่ในป่าช้า อยู่ในต่างๆ นี่สิ่งที่เราทำเป็นสมบัติสาธารณะ ถ้าสมบัติสาธารณะ จิตใจเราเป็นสาธารณะ เห็นไหม ถ้าจิตใจเป็นสาธารณะ มันเริ่มฟังกันนะ

จิตใจเราไม่เป็นสาธารณะ นี่มูมมอง จิตใจไม่เป็นสาธารณะ เราทำสิ่งใดมันมีความห่วงแหน แต่ถ้าจิตใจเราเป็นสาธารณะ เราสามารถเสียสละได้ เราทำสิ่งที่เป็นสาธารณะประโยชน์ได้ เราทำสิ่งต่างๆ ได้ จิตใจมันจะเปิดแล้ว มันจะเปิดให้เราเริ่มรับเหตุรับผล ถ้าจิตใจเริ่มรับเหตุรับผล เห็นไหม เวลาฟังเทศน์เป็นสิ่งที่เตือนใจ แบบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปเที่ยวสวนใจ เห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย มันสะท้อนหัวใจเราได้

นี่เวลาเป็นประเพณีวัฒนธรรม เราไปงานศพเขาเวียน ๓ รอบเมรุ เห็นไหม นี่กามภพ รูปภพ อรูปภพ เอ็งจะเกิดจะตายอยู่อย่างนี้ "ไอ้คนไปเดินเวียน ๓ รอบ ก็ ๓ รอบ เป็นประเพณี มันไม่มีหัวใจคิด มันคิดไม่ออกไง นี่เขาเอาน้ำมะพร้าวล้างหน้าศพ เขาบอกว่าเอ็งหูตาสว่างบ้างสิ เอ็งก็เกิดตายๆ อย่างนี้มาตลอดแหละ

ถ้าเรามีสติ มีปัญญา จิตใจเป็นสาธารณะมันมองแล้วมันสะท้อนใจ แต่เพราะความคุ้นชินนะ ไปงานศพแล้วงานศพเล่า พระก็บังสุกุลแล้ว บังสุกุลเล่า.. อนิจจา วะตะ สังขารา นี่ต้องเกิด ต้องทุกข์ ต้องตายอยู่อย่างนี้ แต่มันไม่สะท้อนใจเพราะไม่จริง จิตใจมันเป็นสาธารณะ จิตใจไม่เป็นประโยชน์ไง จิตใจเป็นโลก โลกมันปิดบังหมด

ฉะนั้น เวลาเราทำของเราขึ้นมา นี่ถ้ามูมมองของใครเราทำสิ่งใด มูมมองนี่นะเป็น จริตนิสัย คำว่าจริตนิสัยมันจะเข้ามาที่ปัญหานี้ ปัญหาเวลาคนประพฤติปฏิบัติมัน

แตกต่างกันหลากหลาย มันก็เหมือนคนใส่แว่น คนใส่แว่นแต่ละสีมันก็มุมมองแตกต่างกันไป แต่เป้าหมาย เห็นไหม ถ้ามีธรรมโอสถ ธรรมอันนี้มันจะมาแก้ไขของเรา ฉะนั้น การประพฤติปฏิบัติต้องพยายามทำใจให้สงบ ถ้าทำใจให้สงบมันจะปรับสีของแว่นให้เป็นสีขาว สีเลนส์แว่น ให้เห็นภาพตามความเป็นจริง ถ้าเห็นภาพตามความเป็นจริงนะ เราจะแก้ไขของเรา มันสะท้อนหัวใจของเรา

มันสะท้อนหัวใจจริงๆ นะ นี่เราลองดูชีวิตสิ เราคิดถึงชีวิต เห็นไหม ชีวิตนี้มันปฏิเสธไม่ได้นะ มันปฏิเสธชีวิตนี้ไม่ได้ ชีวิตนี้เพราะมันมีจิต มีธาตุรู้ ธาตุรู้นี้มีวิชา วิชาคือกิเลสตัดทอนความทะยานอยาก มันต้องขบขันของมันไปเป็นอย่างนี้ ถ้ามันขบขันของมันไปเป็นอย่างนี้ เราไปทำนะ อย่างเช่นบอกว่าชีวิตนี้มันมีความทุกข์ ชีวิตนี้มีความทุกข์ เราจะทำลายมัน.. ทำลายไม่ได้หรอก ยิ่งทำลายนะยิ่งเกิดกรรม เกิดการกระทำที่จะทำให้จิตใจนี้ได้รับทุกข์รับยากไปอีก แต่ถ้าเป็นธรรมนะ เวลาทำ เห็นไหม เราทำใจของเราให้สงบเพื่อเราจะมาแก้ไข

เราจะบอกว่า เราปฏิเสธชีวิตเราไม่ได้หรอก ในทางธรรมนะ เวลาพูดถึงสมบัติ ทรัพย์สินสิ่งใด ยศถาบรรดาศักดิ์ มันมีเพราะมีใครล่ะ? มันมีเพราะมีเรานะ เรามียศถาบรรดาศักดิ์ เรามีสถานะสิ่งใด เราก็ภูมิใจ แล้วยศถาบรรดาศักดิ์อยู่กับคนอื่น ทำไมเราไม่ภูมิใจล่ะ?

เพราะมันมีชีวิต มันมีเราเป็นผู้รับสถานะนั้น เราก็ภูมิใจว่า “เรามี เราเป็น” แต่ถ้ามันไม่มีชีวิตล่ะ? ยศถาบรรดาศักดิ์ก็คือยศถาบรรดาศักดิ์ ถึงว่านี่โลกธรรม ๘ เป็นธรรมะเก่าแก่ มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ มันเป็นธรรมะเก่าแก่ เก่าแก่คือทุกคนมีสิทธิที่จะได้สถานะนั้น นี่มันก็เวียนตายเวียนเกิดไปอย่างนั้นแหละ สถานะอย่างนั้น ความรับรู้ของชีวิตนั้น คือว่าชีวิตนี้ปฏิเสธไม่ได้ แต่เราจะบริหารมันอย่างไร? ถ้าเราบริหารอย่างไร ถ้าเราประพฤติปฏิบัติธรรม ธรรมะมันจะเริ่มกลับมาตรงนี้

ถ้าคนมีธรรมนะ ชีวิตเราประสบวิกฤตอย่างไร จะมีความสุขอย่างไร มันไม่ตื่นเต้นไปกับเขามากเกินไป รับรู้ได้ รับรู้แน่ คุณใช้เวลาหลวงตาท่านบอก เห็นไหม เวลาท่านมาช่วยชาติ ท่านบอกว่าพวกเรานี่สาขานุญสาขกรรม เราทำบุญร่วมกัน เราสาขานุญสาขกรรม เราเชื่อกัน เราฟังกัน เราทำเพื่อประโยชน์กับเรา เราเห็นคุณประโยชน์มาก

คุณประโยชน์ที่ว่าท่านเปิดโอกาสให้เราได้สร้างบุญกุศลใ้ ให้เราได้สร้างคุณงามความดี แล้วคุณงามความดี เวลามันทำไปแล้วมันซบลงที่ใจ

แร่ธาตุ สมบัติพิสดานนี้เป็นธาตุ แร่วัตถุ ธาตุวัตถุมันเป็นกลางๆ คนเอาไปทำประโยชน์มันก็เป็นประโยชน์ คนเอาไปทำสิ่งที่เป็นโทษ มันก็เป็นโทษ แต่เพราะมีหลวงตา มีครูบาอาจารย์ของเรา ให้เราไปทำเป็นประโยชน์ แร่ธาตุของเรา ทรัพย์สมบัติธาตุของเรานี้เราหวงแหนไหม? เราสงวนรักษาไหม? ก็หวงแหน ก็สงวนรักษา แต่เราได้ทำไปแล้ว นี่คือโอกาสของเรานะ เราได้ทำโอกาสของเรา เราได้มีประโยชน์กับเรา เราทำประโยชน์กับเรา นี่เป็นประโยชน์กับเรามหาศาล

ฉะนั้น ชีวิตนี้เกิดมาแล้วเราพบสิ่งใด เราได้พบครูบาอาจารย์ เราได้พบพุทธศาสนา ถ้าพุทธศาสนามันเป็นอริยสัจ สัจจะความจริงนี้แหละ แต่คนเวลาไปพบพุทธศาสนา เราพบในแง่มุมใดล่ะ? ในแง่มุมการทำบุญกุศล ในแง่มุมการรักษา มันก็เหมือนเรารักษาไว้ อย่างเช่นพระเราบวช เห็นไหม เวลาพระเราบวชมา พระตั้งแต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานนะ พระจะมีบวชมาต่อเนื่องมา ต่อเนื่องมาไม่ขาดช่วง มันก็เหมือนคนรักษาไว้ เห็นไหม รักษาไว้ให้คนนี้มาใช้ประโยชน์

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่ว่าทำบุญแล้วเข้าถึงศาสนาในแง่มุมใด? พระบวชมา ๕ วัน ๗ วัน ๑๐ วัน ๑ พรรษา ๒ พรรษา นี่มาค้าจุนศาสนาไว้ เหมือนประเพณีทางเหนือ เห็นไหม คำโพธิ์ๆ นี่เราก็ก้าศาสนาไว้ สืบเนื่องต่อเนื่องกันมา ต่อเนื่องกันมาจนถึงปัจจุบันนี้ แล้วปัจจุบันนี้เราจะเข้ามาศึกษาศาสนาในแง่มุมใด?

จะเข้ามาเป็นประเพณีวัฒนธรรมก็เรื่องของเขา แต่เราก็มามาจากประเพณีวัฒนธรรม ถ้าเราไม่มาจากประเพณีวัฒนธรรม เราจะเข้ามาในพุทธศาสนาได้อย่างไร? ทีนี้ประเพณีวัฒนธรรมแล้ว เราก็กศึกษา เราก็กมีจิตใจของเรา เพื่อประโยชน์กับเรา ถ้ามีจิตใจแล้ว เราจะแก้ไขของเราได้เป็นขั้นเป็นตอนเข้าไป

นี่เป็นการปูพื้นฐานในศาสนาใ้ ฉะนั้นจะเข้ามาที่นี้ จะเข้ามาที่คำถามนี้เนาะ คำถามนี้ เอาคำถามแรกนะว่า...

ถาม : เรื่อง “การตั้งสติ”

หลวงพ่ : ในการเล่าณะ เล่าถึงการประพาศติปฏิบัติ ว่าเราประพาศติปฏิบัติมา เวลาคนที่เขาเห็นกาย เห็นไหม โยมปฏิบัติมา ๔-๕ ปี นี้เรายังถือว่า.. เวลาเราพูดนี่นะ เราพูดให้กำลังใจนะ แต่เวลาคนฟังมันฟังเป็นอีกอย่างหนึ่ง อย่างเช่นว่า

“พระนี่เป็นนักปฏิบัติอาชีพ พวกโยมนี่เป็นนักปฏิบัติสมัครเล่น”

คำว่า “สมัครเล่น” ของเรา มันเป็นการที่เราให้สถานะไง เพราะคำว่าสมัครเล่น หมายถึงว่า เราจะปฏิบัติต่อเนื่องแบบพระไม่ได้ เวลาพระเรานี้ปฏิบัติต่อเนื่องอย่างไรก็ได้ เราบวชเป็นพระ ที่นี่เป็นพระ ถ้าเราหวงในการประพาศติปฏิบัติของเราะ เราจะหาที่อยู่อาศัยของเรา ที่ครูบาอาจารย์ท่านไม่พาออกนอกถู่กนอกทางจนเกินไป ไปอยู่บางวัดเห็นไหม เขาบอกว่านี่สำนักปฏิบัติ แต่มันมีหน้าที่การงานสั้นจนเราไม่มีเวลาจะประพาศติปฏิบัติ อันนั้นมันก็ไม่ใช่ว่า

ฉะนั้น เวลาเราบวชแล้ว.. เพราะในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า

“ผู้ที่บวชแล้วเหมือนนก มีปีกกับหาง หากินแล้วบินไป”

ชีวิตนี้เป็นอิสระไง อิสระกับทางโลก ที่นี่อิสระกับทางโลก เราบวชแล้ว เราไปอยู่ที่ไหนเราก็ต้องหาเวลาอย่างนั้นนะ เวลาหลวงตาท่านพูด ว่าท่านสงวนรักษาพระมาก สงวนรักษาพระมาก เพราะคำว่าพระนี่มันมีสมมุติสงฆ์

การบวชเป็นพระใหม่? เป็น เป็นพระแล้ว นี่เป็นพระโดยสมมุติ เป็นพระโดยธรรมวินัย เป็นพระโดยสถานะของโลกสมบูรณแบบ แต่การประพาศติปฏิบัติจะให้เป็นพระจากภายในนี้แสนยาก ฉะนั้นคำว่าแสนยากเราต้องจริงจังของเรา ถ้าจริงจังของเราเราต้องแสวงหา

ถ้าคนมีหลักนะมันต้องแสวงหาโอกาส แสวงหาโอกาสว่าวัดไหนให้ประพาศติปฏิบัติ วัดไหนเขาพาปฏิบัติ เราจะอยู่วัดนั้น ถ้าวัดไหนเขาพาออกทำงาน วัดไหนเขาพาออกไปทางโลกๆ เราก็จะออกจากวัดนั้น หาที่อยู่ของเรา แล้วถ้าเวลาธุดงค์ เห็นไหม ออกไปที่สังค ออกวิเวกเข้าป่าไป เราเข้าป่าเข้าเขา คือว่าเราหาที่พักของเรา ไปหาที่พักส่วนตัว

อย่างเช่นไปในป่า เข้ารุคงค์ไปนี่ไปเจอแคว เจอที่ต่างๆ ที่เขาทำไว้ เราก็อยู่สักเดือน ๒ เดือน อยู่เป็นปีก็ได้ บางองค์อยู่จนเป็นวัดขึ้นมาเลย เห็นไหม นี่คือนักปฏิบัติอาชีพ ฉะนั้นบอกว่าโยมนี่เป็นผู้ปฏิบัติสมัครเล่น คำว่าสมัครเล่นมันเป็นเรารับผิดชอบใจ เราต้องรับผิดชอบหน้าที่การงานของเรา เราต้องรับผิดชอบชีวิตของเรา เรามีภาระรับผิดชอบ

ฉะนั้น เราเปรียบเทียบให้เห็นว่า ผู้ปฏิบัติสมัครเล่น.. นักกีฬาสมัครเล่น บางทีเขาได้รางวัลมากกว่านักกีฬาอาชีพอีกนะ นักกีฬาสมัครเล่นเนี่ย ฉะนั้นเพียงแค่เปรียบเทียบให้เห็น ให้เรามีกำลังใจ ใจ ว่าเรามีภาระรับผิดชอบทั้งทางโลกและทางธรรม ทางโลกคือหน้าที่ของเรา ทางธรรมคือเราปฏิบัติของเรา

ฉะนั้น เอมมาเปรียบเทียบกัน ในมุมมองของเรา เราพูดในทางให้เห็นเหตุเห็นผล คือไม่ให้เราเปรียบเทียบกับผู้ปฏิบัติที่ตลอดไป แล้วจะได้ผลอย่างนั้น ถ้าอย่างนั้นปั๊บ มันก็เหมือนการเก็บคะแนน เวลาของเรา เห็นไหม คุณถ้าเวลาเรียนเราไม่พอเขาไม่ให้สอบ นี่ก็เหมือนกัน ถ้าอย่างนั้นแล้วเราจะไม่มีโอกาส

ฉะนั้น จะเป็นนักกีฬาสมัครเล่น หรือนักกีฬาอาชีพก็แล้วแต่ เราก็ทำจริงของเรา อย่าเอาค่านิยมมาตัดทอนกำลังใจของเราใจ เพียงแต่เราพูดเพื่อให้กำลังใจต่างหากละ ฉะนั้น เวลาบอกว่าเป็นนักกีฬาสมัครเล่นแล้ว เราก็ทำของเราไปนะ

ฉะนั้นเวลาปฏิบัติไป การไม่เห็นกายนี้ การไม่เห็นกายนะ เวลาทำจิตสงบแล้วการเห็นกายนี้ การเห็นกาย แม้แต่ผู้เห็นกายแล้วนะ คุณหลงปุ้บเงี้ยวพิจารณากายแล้ว กายชั้นที่ ๑ เป็นโสคาบัน กายชั้นที่ ๒ เป็นสภิกาทคามิ กายชั้นที่ ๓ เป็นอนาคามิ กายถึงชั้นสุดท้ายเป็นพระอรหันต์

นี่ครูบาอาจารย์หลายองค์ ส่วนใหญ่พื้นฐานท่านเป็นแบบนี้ แต่เวลาหลงตาท่านพิจารณาครั้งแรก เห็นไหม ท่านเป็นพระโสคาบันด้วยการพิจารณาเวทนา เวทนานี้มันตลอดรุ่งๆ พิจารณาเวทนา ท่านผ่านเป็นโสคาบันด้วยเวทนา เวลาท่านจะผ่านเป็นสภิกาทคามิขึ้นมา ท่านพิจารณาธาตุ ๔ กลับสู่สถานะเดิมของเขา นี่แล้วพิจารณาเป็นชั้นอนาคามิ ท่านพิจารณาอสุภะก็พิจารณากายนี้แหละ แล้วท่านไปพิจารณาจิต จุดและต่อม

นี่อย่างนี้มันอยู่ที่ว่า ถ้าใครทำสิ่งใดแล้วได้ประโยชน์ เขาจะทำสิ่งนั้น ฉะนั้น ถ้าเราพิจารณากาย เราจะบอกต้องเป็นกายๆ แต่เราก็พิจารณาของเราสิ ถ้าพิจารณาเป็นธรรม เห็นไหม นี่เวลาเกิดอารมณ์กระทบ ถ้าจิตสงบนะ เกิดอารมณ์กระทบนี้มันจับอารมณ์นั้นได้ เขาเรียก “ธรรมารมณ์” ธรรมะกับอารมณ์ แต่โดยปกติเวลาอารมณ์มันเกิดขึ้นมา มันไม่ใช่ธรรมารมณ์สิ มันเป็นมาร มารมันทำให้เราทุกข์ยากมาก

ฉะนั้น ถ้ามันทุกข์ยากมากเพราะจิตใจเราไม่เข้มแข็งพอ เราต้องทำความสงบของใจเข้ามาก่อน ฉะนั้น ถ้าเขาเห็นกายก็เรื่องของเขา แต่ถ้าเราเห็นกายก็เป็นเรื่องของเรา ถ้าเราเห็นกายได้ แล้วพิจารณาได้ มันปล่อยได้

ฉะนั้น การปฏิบัตินี้เป็นครั้งเป็นคราว เป็นวรรคเป็นตอน ถ้าเป็นวรรคเป็นตอน เวลาเข้มแข็งก็ต้องเข้มแข็ง เวลาเราปฏิบัติ เวลาเข้มแข็งเราทำของเรา ต้องเข้มแข็งตลอด แต่ทีนี้เวลาเรากลับไปแล้วมันก็มีหน้าที่การงานของเรา ฉะนั้น สิ่งที่ถามมานี้มันเป็นแบบว่าการให้กำลังใจเท่านั้นแหละ มันไม่มีสิ่งใด เหมือนกับประสาเราว่า คนไข้ไม่มีโรค หมอก็ไม่รู้จะรักษาโรคอะไร มันเป็นการอ้ารับทว่าร่างกายไม่แข็งแรงเฉยๆ มันไม่มีโรคประจำตัวใจ มันไม่มีอะไรเป็นแ่งมุมที่จะต้องตอบแก้ปัญหา มีอย่างเดียวคือการให้กำลังใจ

ฉะนั้น เวลาคนปฏิบัติไปแล้ว มันก็เจริญแล้วเสื่อม เสื่อมแล้วเจริญ มันเป็นอย่างนี้ตลอด ผู้ที่ปฏิบัติทุกคนจะผ่านเหตุการณ์อย่างนั้น ฉะนั้น เวลาที่วานักปฏิบัติอาชีพ จะเป็นโสดาบัน เป็นสกิทาคามี เป็นอนาคามี เวลาปฏิบัติไปมีลุ่มลูกคลุกคลาน นักกีฬาชนะ ดูสิกว่าจะเป็นแชมป์หรือได้เหรียญทองมา กว่าเขาจะแข่งขันจากฝึกฝนมา เขาต้องผ่านสนามมาพอสมควร ผ่านสนามมามากทีเดี๋ยวถึงจะมีความชำนาญ

เราก็เหมือนกัน นี่เวลาเราปฏิบัติไป กว่าเราจะมีมีความชำนาญ เห็นไหม เดี่ยวจะเจริญ เดี่ยวก็เสื่อม เสื่อมแล้วก็เจริญ เวลาอดอาหารหิวไหม? หิว เอาหิวนี้พิจารณาสิ เวลาหิวใช้ไหม อะไรหิว? เรานี้ออดอาหารมา เวลามันหิวจะจับหิวตั้งเลย

“อะไรหิว?”

“กระเพาะอาหารหิว ความรู้สึกหิว”

อะไรหิวนะ มันเป็นประโยชน์ไง ถ้าเราพิจารณาโดยรอบนะ แวบ! หายหมดเลยว่าง ความหิวไม่มี แต่ความจริงมันก็หิว เพราะในกระเพาะอาหารมันไม่มีอาหาร แต่! แต่มันเป็นโดยสมมุติใจเวลาจิตมันปล่อย เวลาจิตรับรู้ทำไมมันหิว เวลาอดอาหารนี้หิวมาก แต่พอเวลาจิตมันไล่ไปทั่วนะ หิวมันมาจากไหน? หิวใครให้ค่า? แล้วอะไรมันเป็นสิ่งที่หิว? ไล่ไปไล่มานะ หิวไม่มี ไม่มีใครว่าหิว พอไม่มีใครหิว จิตมันปล่อยหมดนะ

ฉะนั้น การอดอาหารนี่นะมันเป็นประโยชน์ ประโยชน์กับ หนึ่งเวลามันจะว่างนอนนี่นะว่างนอนขนาดไหน ถ้าอดอาหารแล้วมันไม่ว่าง หิวนี้ท้องร้องจ๊อกๆ อยู่ มันจะไปว่างมาจากไหน การอดอาหารนี่นะ

๑. ไม่ให้ธาตุขันธ์มันทับจิต

๒. เวลามันอดอาหารขึ้นมา บางคนบอกว่าเราเห็นตรงข้าม เขาบอกว่าเห็นตรงข้ามกับโลก เพราะร่างกายมนุษย์ต้องอาศัยอาหาร แล้วเราไม่กินอาหารเข้าไป มันจะเป็นการปฏิบัติที่ไหน?

คนเรานี้จะได้มรรคได้ผล ไม่ใช่อยู่ที่การกิน ถ้าการกินนะ เห็นไหม คุณเขาบอกว่า “ใครกินเนื้อสัตว์เป็นบาปเป็นกรรม” วัว ควาย ช้าง ม้ามันกินหญ้า ก็ไม่เห็นมันมีมรรคผลที่ไหน เสือมันกินแต่เนื้อสัตว์ มันก็ไม่เห็นมรรคผลที่ไหน

การกินก็เกิดในสถานะใด อะไรเป็นอาหารของสถานะนั้น เห็นไหม มนุษย์สัตว์เดรัจฉานกินคำข้าว เทวดากินวิญญาณาหาร พรหม ผัสสาหาร นี่เกิดในสถานะใด? ชีวิตดำรงได้อย่างไร? แต่ที่นี้พอเรากินแล้วเราก็ผลิตเพลินกับชีวิต ที่นี้พอเราเริ่มอดอาหาร พอขาดอาหารไป เห็นไหม มันกระวนกระวายไหม ชีวิตนี้มันอยู่ด้วยอาหาร

นี่เพราะเรามันโง่เกินไป เราจับสิ่งใดเป็นงานเป็นการในการค้นคว้า ในการวิปัสสนา ในการทำสติปัญญา ๔ แล้วไม่ได้เรื่อง พอไม่ได้เรื่อง พออดอาหารไปมันก็มีเหตุให้มีการหิวมีอะไรต่างๆ เราก็จับตรงนั้นเป็นเหตุ เราหาเหตุ เราหาโอกาสให้จิตใจของเราได้ฝึกหัด ได้พิจารณา ให้หัวใจมันเข้มแข็ง ให้หัวใจมันได้พัฒนาของมันไม่อย่างนั้นเราจะทำอะไรล่ะ?

นี่ละล้าละล้งไปนะ วันแล้ววันเล่า ทำแล้วทำเล่า ไม่มีต้นไม่มีปลาย จับสิ่งใดจับไม่คิดเลย ไม่มีอะไรคิดไม่คิดมือ ภาวนาไปแล้วก็ผัดวันประกันพรุ่งไปอยู่อย่างนั้นแหละ

แต่ถ้ามันมีสติปัญญา เห็นไหม เราแลกขึ้นมา แลกขึ้นมาด้วยตั้งประเด็นเลยว่าไม่กิน อุดอาหาร อุดอาหารให้มันชุ่มชื้น อุดอาหารให้หัวใจมันเข้มแข็งของมัน

หิวไหม? หิว นักกีฬาเวลาลงแข่งขันถามว่าเหนื่อยไหม? เหนื่อย เวลาคนเล่นกีฬาออกจากสนามมา ทุกคนเหนื่อยหอบมาทั้งนั้นแหละ แล้วเขาลงไปเล่นทำไมล่ะ? เขาเล่น เขาแข่งขันเพื่อเอาความชนะ-แพ้กัน เราลงปฏิบัติ เราไปปฏิบัติที่เราตั้งใจไปปฏิบัติ แล้วเราจะเริ่มต้นตรงไหนล่ะ? พอเริ่มต้นตรงไหน เห็นไหม

เราจะบอกว่า ทางโลกเขาจะบอกว่าการอดอาหารนี้เห็นโทษของมัน มันเห็นขัดแย้งกับทางวิทยาศาสตร์ คนเราจะอดอาหารได้อย่างไร การอดอาหารถ้ามันเป็นประโยชน์ ในแอฟริกา ดินแดนที่เขาบกพร่องทางอาหาร อย่างนั้นเขาก็เป็นพระอรหันต์หมดนะสิ

เขาอดอาหารด้วยความทุกข์ความยาก พอเขาทุกข์เขายากจิตใจก็มีมมมม จิตใจนี้เขาบอกว่าเขาเกิดมาทุกข์มายาก การอดอาหารของเขา เขาไม่ได้อดอาหารด้วยสติด้วยปัญญา เราอดอาหารมาเป็นอุบายวิธีการ เราไม่ใช่อดอาหารมาเพื่อจะประสบความสำเร็จ ถ้าอดอาหารประสบความสำเร็จนะ เวลาเขาไปหลงป่ากัน พวกนั้นเป็นพระอรหันต์แล้ว

หลงป่ามันไม่มีอะไรกิน แต่เราไม่ใช่อย่างนั้น เราเลือกเอง อาหารเรามีเยอะแยะทุกอย่างเรามีเต็มตู้ไปหมดเลย แต่เราไม่กิน เราอดมันเพื่อดูความอยาก ดูค้นหา ดูความทะยานอยาก ดูเวลามันออกไป เห็นไหม แล้วเราใคร่ครวญมัน ไล่เลยเวลาหิว ถามตัวเองว่าอะไรหิว? กระทบะอาหารหิว น้ำลายหิว อะไรหิว? นี่พอไล่ไปมันก็เป็นปัญญาใช่ไหม ถ้ามันไล่ไม่จบ ไล่ไม่จน ไล่ไม่จนคือไม่จบกระบวนการ มันก็ร้องจ๊อก จ๊อก แต่ถ้าไล่ไปทั่วนะมันปล่อยหมด

เพราะกรณีอย่างนี้เราพบบ่อย เราผ่านบ่อย เวลามันเต็มที่ยืนมานี้ไล่เลย จนมันหลอกนะ “เอ็งต้องตาย เอ็งต้องตาย ชีวิตเอ็งต้องตาย” พอต้องตายปั๊บมันก็ถอดใจ พอถอดใจมันก็ถามตัวเองว่า “ถ้าตายนี้อะไรจะตายก่อน จิตจะออกจากร่างอย่างไร ขอดู” ก็ไล่เข้าไปอีก มันก็ปล่อยอีก ไอ้ที่ว่าหิวแล้วหายจากหิวนี้เราพบมาเยอะ เราเผชิญมาเยอะมาก แต่! แต่การกระทำนี้มันต้องวัดกำลังของคนด้วย ถ้าคนมีกำลังมันก็ทำได้มาก

หลวงตาท่านบอกอย่างนี้ว่า “ท่านไม่ได้สอน ไม่ได้สั่ง ไม่ได้อัศตกิลมถานุโยค ไม่ได้ประชดประชันโลก ไม่ได้ปฏิเสธอาหาร ไม่ได้ปฏิเสธสิ่งใดเลย แต่ใช้ประเด็นเพื่อฝึกหัวใจของเรา”

ฉะนั้น ถ้าเราเข้มแข็ง ร่างกายเราเข้มแข็ง ทนได้ขนาดไหน ต้องวัดด้วยความรู้สึกเราด้วย ว่าเรานี้จะมีโอกาสได้เผชิญกับวิกฤตอย่างนี้ได้มากน้อยแค่ไหน ไม่ใช่ทำไปจนไม่มีปัญญา ทำไปจนร่างกายมันเสียหายไปเลย อย่างนั้นก็ไม่ได้ถูก คำว่าไม่ถูก เพราะพระเรามี อดอาหารแล้วจะเอาชนะคะคานอย่างเดียว อดไปๆ โดยไม่บันยะบันยังนะ ถึงช็อกก็มี

เคยมี พระนี่ถึงช็อกเลย หลวงตา พอช็อกท่านเอ็ดเอามาก ท่านบอกทำไมไม่วัดกำลังของตัวเอง การปฏิบัตินี้ปฏิบัติเพื่อสร้างปัญญา เพื่อความฉลาด ไม่ได้ปฏิบัติเพื่อความโง่ แล้วทำไมทำงานขนาดนั้น ไม่บันยะบันยังกำลังของตัวเองว่ากำลังของตัวเองมีแค่ไหน

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเรามีกำลังของเรา เห็นไหม ฉะนั้นเวลามันหิว อาหารแล้วมันหิว เคนจกรรมนี้ทุกข์ไหม? ทุกข์ แต่ทุกข์เพราะเรา เราพอใจ เราหาคู่แข่งชั้นระหว่างกิเลสกับธรรม.. กิเลสมันอยู่ในหัวใจของเรา เราพยายามสร้างสถานะสติ สมาธิให้เป็นสติธรรม สมาธิธรรม แล้วฝึกฝนการสร้างปัญญา

ธรรมะคู่แข่ง ความแข่งขันระหว่างธรรมกับกิเลสในหัวใจ มันจะแข่งขัน มันจะได้แย้ง มันจะหาจุดสมดุลของมัน ถ้าความสมดุลของมันเกิดขึ้น เรียกว่า “มรรคสามัคคี” ความสามัคคี ความสมดุลของมัน ปล่อย! ปล่อย! ปล่อยก็ว่าง ปล่อยก็ว่าง แล้วถ้าใครเห็นสภาวะแบบนี้ เห็นไหม คุณิเราทำอาชีพกัน นี้ผู้ชำนาญการ เวลาประสบการณ์ทำงาน เราเคยผ่านงานนั้นมา เราทำอย่างไร เราเข้าใจได้หมดแหละ

นี่ก็เหมือนกัน ความสมดุลของจิต พอจิตมันสมดุล มรรคสามัคคี ความสมดุลของมันมันจะปล่อย พอปล่อยความชำนาญเกิดขึ้น ความชำนาญเกิดขึ้น ความขยันหมั่นเพียรเกิดขึ้น การปล่อยบ่อยๆ ครั้งเข้า บ่อยครั้งเข้า เขาเรียก “ตังคะ” คือปล่อยวางชั่วคราว แต่ชั่วคราวมันก็เป็นธรรมแล้ว ชั่วคราวก็คือการฝึกฝนแล้ว เราฝึกฝนของเราชั่วคราวบ่อยครั้งเข้าๆ ให้ขยันหมั่นเพียร

ดูกาย ดูเวทนา ดูจิต หิวก็เป็นเวทนาอันหนึ่ง การพิจารณานี้ถ้าใครบอกว่า “เวลาทำสมาธิแล้วพิจารณาไม่เป็น อะไรไม่เป็น” ลองดู ลองดู มันจะมีเหตุมีผล ถ้ามีเหตุมีผลอย่างนี้เราทำเพื่ออะไรล่ะ?

คุณิเรอบอกว่าจิตใจเป็นสาธารณะ จิตใจเป็นสาธารณะเราจะทำเพื่อประโยชน์สาธารณะ จิตใจที่เป็นธรรม ธรรมนี้สาธารณะมากกว่าทางโลกมากนะ เพราะเทวดาเวลาปฏิบัติก็เป็นโสดาบัน พรหมมาฟังพระพุทธเจ้าเวลาพระพุทธเจ้าเทศน์ก็เป็นโสดาบัน เราปฏิบัติเราเป็นมนุษย์ ถ้าเราปฏิบัติได้เราก็เป็นโสดาบัน

เทวดา อินทร์ พรหม มนุษย์ เวลาปฏิบัติแล้วเป็นโสดาบัน เป็นสกิทาคามี เป็นอนาคามีเหมือนกัน! เห็นไหม นี่สามโลกธาตุ เวลาปฏิบัติแล้วธรรมะยังตอบสนองเหมือนกัน คำว่าตอบสนองเหมือนกันมันยังเป็นสาธารณะตามความเป็นจริง ถ้าปฏิบัติของเราไปถึงที่สุด ปฏิบัติได้มันจะเป็นประโยชน์กับเรา

ฉะนั้น สิ่งที่ว่ามันทุกข์มันยาก ปฏิบัติแล้วมันทุกข์มันยากมันก็จริง ถ้าใครบอกปฏิบัติแล้วสะดวกสบาย ปฏิบัติแล้วมีแต่ความประสบความสำเร็จ พระพุทธเจ้าเรายังทำไม่ได้เลย.. ทุกข์ยาก เพราะว่าแก่นของกิเลสนี้หนักหนาสาหัสสาครรจ์นะ ทิฐิมานะในหัวใจ มีฉันทิฐิด้วย ทิฐิที่ปิดตาว่าตัวเองดี ตัวเองประเสริฐ ตัวเองเลอเลิศ แต่เลอเลิศด้วยกิเลสตัดหาความทะยานอยาก แต่ถ้าเวลาเราเหยียบย่ำกิเลสมันลงไปนะ เราจะเป็นผ้าจีวร

หลวงตาท่านบอกว่าหลวงปู่มั่นท่านอยู่ในป่าในเขานะ เป็นเศษคน เศษผ้า เศษผ้าจีวร นี่ถ้าทำอย่างนั้น กิเลสมันมีความยึดมั่นถือมั่นของใจ มันก็ด้อยค่าๆ แต่ถ้าเรามีแต่ทิฐิมานะมันจะกล้าแข็ง แล้วมันจะทำได้ล่ะ?

แต่ถ้าความเป็นจริงของเรา เห็นไหม นี่เหมือนเศษคนนะ คนไม่มีศักดิ์ศรีไม่มีมีราคา อยู่ในป่าในเขาไม่มีใครดูแล ไม่มีใครรักษา เหมือนเศษคนเลยแหละ แต่เวลาเทวดามา เวลาครูบาอาจารย์บอก นั่นล่ะพวกเศษคน พวกคนที่เขาปฏิบัติ คนนั้นเขาจะเป็นยอดคน เขาจะเป็นคนที่มีคุณธรรม เขาจะเป็นคนที่มีหลักมีเกณฑ์ในหัวใจของเขา เขาจะปฏิบัติเพื่อประเสริฐของเขา

ฉะนั้น ถ้ามันทุกข์ยากก็ทุกข์ยากเพราะเหตุนี้ เราทุกข์ยากของเรา เห็นใหม่ ทุกข์ยากของเราเพื่อความจริงของเรา เวลาอยู่กับครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์ท่านก็พยายามจะทำตรงนี้ให้เรามีกำลังใจขึ้นมาไง

แล้วนี่พอเวลาเราปฏิบัติไปแล้วนะ ถ้าจิตใจมันท้อถอย จิตใจไม่มีกำลังใจ พยายามไม่ทิ้งพุทโธ เกาะพุทโธไว้ พุทโธไว้ก็เพื่อความสงบร่มเย็นของใจ แล้วถ้าออกใช้ปัญญาได้ในแง่มุมใดก็แล้วแต่ ให้ฝึกฝน ออกใช้งาน ออกฝึกงาน ออกฝึกงานให้จิตใจมันเข้มแข็ง ให้จิตใจมีหลักมีเกณฑ์ของมัน แล้วมันก็จะ เป็นประโยชน์กับการปฏิบัติของเราเนาะ

ข้อต่อไป

ถาม : กระผมอยากกราบเรียนถามหลวงพ่อก่อนด้วยความเคารพ.. จิตเกิดขึ้นได้อย่างไร ทำไมพระพุทธเจ้าถึงอุบัติขึ้นได้ โปรดสัตว์สามโลกธาตุ ไม่รู้จักจบสิ้นเลยครับ เพราะเหตุใด

หลวงพ่อก่อน : จิต.. ถ้าสารของโลกล้วนเป็นวัตถุ แต่เวลาเราปฏิบัติกันแล้ว จิตนี้เห็นใหม่ จิตนี้ พระพุทธเจ้าเป็นผู้บัญญัติธาตุรู้ เป็นธาตุละเอียด ธาตุรู้ที่เราจับต้องได้ ให้เรารับรู้ได้ ไม่อย่างนั้นเวลาเราประพฤติปฏิบัติกัน อย่างการปฏิบัติเราจะเริ่มต้นจากตรงไหน? เราจะเริ่มต้นจากตรงไหนล่ะ?

เรานั่งสมาธิ ภาวนากัน นี่เจ็บหลัง ปวดแขน ปวดขาที่ไหนล่ะ? ก็จะหาจิตของตัวเองให้เจอ ถ้าจิตของตัวเองมันก็จะสู่ความสงบร่มเย็น ถ้าสงบร่มเย็น พออุปปราสมาธินั้นละจิตเดิมแท้ จิตเดิมแท้เข้าถึงอุปปราสมาธิ แต่ไม่มีปัญญาก็ทำสิ่งใดไม่ได้เลย

“นี่จิตเกิดขึ้นได้อย่างไร?”

จิตมันมีของมันอยู่ ถ้าจิตเกิดขึ้นได้อย่างไร ใครเป็นคนปั้นจิตขึ้นมา ใครเป็นคนสร้างขึ้นมา เห็นไหม ใครเป็นคนสร้างจิตขึ้นมา ถ้าใครสร้างจิตขึ้นมา มันก็ต้องมีผู้สร้าง มีผู้ต่างๆ แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงบอกว่า “ปัจเจกัตถ์ รู้จำเพาะตน” เป็นปัจเจกัตถ์ เป็นสันตภิสุทธิโก ปฏิเสธพระเจ้า ปฏิเสธการสร้างมาทั้งหมด เราปฏิบัติเสธการสร้างมา แล้วจิตมาจากไหน? จิตมาจากไหน?

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าย้อนอดีตชาติไป บุพเพนิวาสานุสติญาณ นี่จิตดวงเดียว จิตดวงเดียว พอจิตดวงเดียวทำไมย้อนอดีตชาติไปไม่มีวันจบล่ะ? ฉะนั้นคำว่าไม่มีต้น ไม่มีปลาย คำว่าไม่มีต้นมันมีของมันอยู่ เห็นไหม มันมีของมันอยู่ ฉะนั้นพอมีของมันอยู่ เราจะเริ่มต้นอย่างไร? เราเริ่มต้นว่าใครเป็นคนสร้างจิตล่ะ?

ฉะนั้น จิตมันก็คือจิต พอจิตมันคือจิต อย่างเช่นเรานี่จิตหนึ่ง เราเป็นมนุษย์ ถ้าเราตาย จิตนี้ไปเกิดเป็นอะไรต่อไป ทีนี้จิตนี้มันมีที่สิ้นสุดไหม? ไม่มีวันสิ้นสุด ฉะนั้นพอมีสิ้นสุด มันเป็นผลของวิญญูะ มันจะหมุนอย่างไร?

“จิตเกิดขึ้นได้อย่างไร?”

จิตมันเกิดขึ้นเพราะมันมีของมันอยู่.. จิตมันเกิดขึ้นเพราะมันมีของมันอยู่ เห็นไหม พอมีของมันอยู่ อย่างเช่นวัตถุนี้มันต้องมีขึ้นต้นสิ ถิ่นกำเนิดมันต้องมี ต้นไม้เกิดจากสิ่งใด? ต้นไม้เกิดจากเมล็ดพันธุ์ใด? แล้วจิตมันเกิดมาจากไหนล่ะ? (หัวเราะ) มันจะเป็นปัญหาโลกแตกเลยล่ะ แต่ถ้ามันภาวนาเข้ามานี่จบนะ

กรณีอย่างนี้ มันเป็นกรณีที่ว่า ถ้าเป็นทางโลก เห็นไหม มันไม่มีวันที่สิ้นสุด ถ้าไม่มีวันสิ้นสุด จิตมันเกิดมาจากไหน? เวลาจิตมันเกิดจากไหน พอจิตเกิดจากไหนแล้วนี่ เวลาทางการแพทย์ ทางการแพทย์เขาจะรักษาแต่ร่างกายใช้ไหม ร่างกายมาจากไหน.. เว้นไว้แต่จิตแพทย์ จิตแพทย์ว่าเกิดจากวิตกกังวล

นี่เวลาจิตมันมีจิตเภท จิตต่างๆ เขาก็ว่าของเขาไป แล้วกลับมาถึงความสงบ กลับมาเป็นปกติของจิต ก็คือการแก้การรักษาทางจิต แล้วรักษาทางกายล่ะ เขาก็ว่าของเขาไป แต่ทุกคนก็ไม่ฟันธงว่ามีชาตินี้ชาติหน้า ทางการแพทย์ไม่ค่อยเชื่อเรื่องนี้ เห็นไหม แต่ในทางปฏิบัติ ในทางปฏิบัติของเรา..

ถาม : จิตนี้เกิดขึ้นได้อย่างไร? ทำไมพระพุทธเจ้าอุบัติขึ้นมา เกิดขึ้นมาโปรดสัตว์

หลวงพ่ : พระพุทธเจ้าอุบัติขึ้นมา เพราะว่าเวลาจิตเรานี่ เวลาคนจิตใจเป็นสาธารณะแล้ว จิตใจเราทุกคนนะ เวลาเห็นเริ่มต้นอย่างนี้อยู่ในพุทธประวัติก่อน พุทธประวัติเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จลงมาจากดาวดึงส์ พอออกจาก

ดาวดิ่งส์ ลงมาจากดาวดิ่งส์ ในนครราชกฤหณะ ในตำราบอกว่า “มีคนปรารถนาเป็นพระพุทธรเจ้ามหาศาล”

การปรารถนา เขาเรียก “ปรารถนาเป็นพระโพธิสัตว์” เป็นพระพุทธรเจ้าต้องปรารถนา เพราะปรารถนาจะสร้างภพสร้างชาติ

“ทำไมพระพุทธรเจ้าอุบัติขึ้นได้ล่ะ?”

นี่คนปรารถนาเป็นพระพุทธรเจ้าเยอะมาก แต่เวลาปฏิบัติไปแล้ว หลวงตาท่านบอกว่า “เป็นล้านๆ เนี่ย จะได้เหลือสัก ๑ สัก ๒ ไหม?” เพราะเวลามันไปยาวไกลมาก

นี่จะย้อนกลับมาที่ว่าจิตนี้เกิดมาจากไหน? พอมันยาวไกลมาก จิตมันก็เกิดตายๆ พอเกิดตายนี้ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย มันวนอยู่อย่างนั้นแหละ ทีนี้พอวนอยู่อย่างนั้น ถึงพอสร้างโอกาสมาจนเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าบารมีเต็มนะ ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์แล้วนี่กลับไม่ได้ แต่ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังไม่พยากรณ์ นี่จิตเยอะมากที่ปรารถนาเป็นพระพุทธรเจ้า

อย่างเช่นหลวงปู่มั่นเรา หลวงปู่เสาร์ก็ปรารถนา หลวงปู่มั่นก็ปรารถนา แล้วกลับมาไง ปรารถนานี้ก็สร้างคุณงามความดีไป คนเราเกิดมาทุกคนเป็นคนดี ทุกคนจิตใจเป็นสาธารณะ เพราะถ้าจิตใจเป็นพระโพธิสัตว์ ส่วนใหญ่จะคิดอย่างนั้น ส่วนใหญ่จะคิดอย่างนั้น แต่เวลาถึงที่สุดแล้วนะก็เปลี่ยนกลับมา

ถาม : พระพุทธรเจ้าเกิดได้ยังไง?

หลวงพ่อ : เพราะว่าพระพุทธรเจ้า.. คนเราปรารถนาพุทธภูมิ ปรารถนานี้ ในตำราบอกว่าองค์ต่อไปเป็นพระศรีอาริยมตไตรย แล้วมีอนาคตวงศ์ คิดดูสิว่าองค์หนึ่งใช้เวลาเท่าไร? แล้วองค์ต่อไปยังอีกเยอะมาก ฉะนั้นคนปรารถนานี้เยอะมาก

ฉะนั้นถ้าเราปฏิบัติ.. เรื่องนี้เรายอมรับ แล้วเราเข้าใจได้ว่าเป็นอย่างไร ฉะนั้น สิ่งที่เกิดขึ้นมาก็เกิดขึ้นมาอย่างนี้ เกิดขึ้นมาเพราะเรามีสติ มีปัญญา เกิดขึ้นมาเพราะเรามีครูบาอาจารย์คอยเทียบเคียง คอยเทียบเคียงให้ คอยเทียบเคียงคอยชี้แนะ คอยชี้แนะให้เราอยู่ในหลักในเกณฑ์ เราอย่าออกนอกกลุ่มนอกรทาง ถ้าเราออกนอกกลุ่มนอกรทางมันก็ขึ้น

อย่างในตำราบอกว่า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เคยตกนรกอเวจี เคยอยู่บนสวรรค์ เคยต่างๆ เห็นไหม นี่ก็เหมือนกัน ถ้าพระพุทธเจ้ายังไม่พยากรณ์ มันยังทำ ความผิดพลาดได้ ถ้าทำความผิดพลาดได้ก็ยังมีเวียนในวัฏฏะ ฉะนั้น จิตไม่มีต้น ไม่มีปลาย แล้วจิตมันไม่เคยตาย พอจิตไม่เคยตาย เวลาสำเร็จเป็นพระอรหันต์ล่ะ? อย่างนั้นก็จบ

สำเร็จเป็นพระอรหันต์คือจิตก็ยังมี.. นี่ว่าจิตมีจิตก็เป็นภพ เพียงแต่ว่าสำเร็จเป็นพระอรหันต์แล้วนี่เป็นธรรมล้วนๆ ใจ เป็นธรรมล้วนๆ ฉะนั้นมันจะไม่เวียนตายเวียนเกิด.. พอเป็นพระอรหันต์แล้วจิตนี้ไปไหน? จิตเกิดได้อย่างไร? จิตมันมีอยู่แล้ว พอสำเร็จเป็นพระอรหันต์แล้วจิตนี้ไปไหน? มันก็เป็นวิมุตติ เข้าสู่แดนวิมุตติ แล้วจะไม่กลับมาเกิดมาตาย

มาเกิดมาตายนี้ เวลาเกิดทีหนึ่งในครอบครัวก็มีความชื่นใจ เวลาตายทีก็มีแต่ความโศกเศร้า มีแต่ความเสียใจ แล้วก็จะเกิดจะตาย จะล้มลุกคลุกคลานกันอยู่อย่างนี้ แต่ถ้าธรรมะชำระให้สะอาด แต่อาศัยธรรมะ อาศัยธรรม อาศัยครูบาอาจารย์ อาศัยต่างๆ แล้วสร้างเนื้อสร้างตัว พอเราสร้างเนื้อสร้างตัวได้ ใจที่ถามว่า “จิตนี้มาจากไหน? พระพุทธเจ้าเกิดอย่างไร?” นี่จะไม่ถามเลย ไม่ถามเพราะอะไร? ไม่ถามเพราะมันรู้หมดใจ

เอาจิตเรานี้มาตีแผ่ ถ้าคนเราไม่เอาจิตเรามาตีแผ่ ตีแผ่ออกให้มันเป็นธรรมชาติ ให้มันรู้ซึ่งทุกอย่าง แล้ววางไว้ตามความเป็นจริง วางไว้ตามความเป็นจริง รู้แล้วไม่ได้แบกไปไหน ครูบาอาจารย์ท่านมีชีวิตอยู่ท่านก็สั่งสอนเรานะ เวลาครูบาอาจารย์ท่านสิ้นชีวิตไป แล้วเราจะไปเหลืออะไรล่ะ?

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็วางธรรมวินัยไว้ หลวงปู่มั่น หลวงตาท่านบอกว่า สมัยนั้นไม่มีเทป พวกเราก็พยายามจดจารึกกันมา เห็นไหม ก็ได้มุตโตทัย ได้สิ่งที่ท่านจดจารึกไว้ แต่นี้สมัยครูบาอาจารย์ สมัยหลวงตาเราเทคโนโลยีมันมี ทีนี้เราจะได้สิ่งนี้ไว้เป็นประโยชน์ เป็นประโยชน์แล้วเราก็พยายามศึกษา เราก็ฟังของเราเอง เพื่อประโยชน์กับเราไป

นี่ท่านก็ไปแล้ว เหลือแต่มรดกสิ่งที่ท่านได้ฝึกหัด วิธีการ การประพฤติปฏิบัติ การเผชิญกับกิเลสของท่าน แล้วท่านเอามาเป็นแนวทางให้เราได้ก้าวเดิน เราศึกษาแล้ว

เราทำของเรา ถ้าทำของเราขึ้นมา เราไม่ต้องไปเทียบต้องให้มันเป็นแบบนั้น เวลาเป็นนะ ไม่เป็นแบบนั้นหรือ มันเป็นวาสนาของคน

ขณะของคนไม่เหมือนกัน ขณะจิตของคนไม่เหมือนกัน เพียงแต่เอาแนวทางไป เอาแนวทางว่าท่านมุนานะ ท่านมีการกระทำอย่างไร แล้วเราเอาแนวทางมาแล้วปฏิบัติของเรา ก็แนวทางของเรา แต่พอจบแล้วเหมือนกัน มันปล่อยเหมือนกัน มันฆ่าเหมือนกัน อันนั้นเป็นแนวทางของเรา

ฉะนั้น เราทำของเรา เพื่อประโยชน์กับเรา จิตเรานี้ เราว่าจิตเราเวลามันเกิดมาแล้ว ถ้าอธิบายนะ เวลามันเข้าถึงสมาธิ ขณิกสมาธิมันก็ยังไม่ค่อยเข้าใจ อุปจารสมาธิมันออก รู้ พอเข้าอัปปนา เอ๊ะ! เพราะมันจิตล้นๆ เลย นั่นแหละจิตเรา แล้วถ้ามันรู้อะไร มันเห็นอะไร มันจะเข้าใจของมัน แล้วออกฝึกใช้ปัญญาของเรา เห็นใหม่

นี่มันยึดมันถืออะไร? มันเกี่ยวข้องกับสิ่งใด? ทิฐิความเห็นผิดในกายอย่างไร? ความอุปาทานในธาตุขันธ์เป็นอย่างไร? แล้วเกิดปฏิกะ กามราคะ.. ปฏิกะคือข้อมูล ถ้าสิ่งใดถูกใจ พอใจ จะเกิดกามราคะ สิ่งใดไม่ถูกใจ ไม่พอใจ มันผลัด มันผลัด เห็นใหม่ แล้วถ้ามันแก้ไขจนจบสิ้น แล้วตอนนี้เข้าไปถึงตัวจิตเดิมแท้แล้ว

“จิตเดิมแท้ห้องใส จิตเดิมแท้หมองไปด้วยอุปกิเลส”

จิตเดิมแท้ห้องใส จิตเดิมแท้เป็นผู้ข้ามพ้นกิเลส ทำลายสิ้นกระบวนการหมดเลย จบเรื่องจิตเลย หมด กลายเป็นธรรมชาติ

ถาม : จะทำอย่างไรให้ความโกรธหายไปได้เร็วที่สุดเข้าคะ

หลวงพ่ : ถ้าเป็นคนโทสจริต เห็นใหม่ สิ่งของเล็กๆ น้อยๆ มันก็โกรธ แล้วพอโกรธแล้วเราก็ตามความโกรธไปเรื่อย เราอยู่กับมันไปเรื่อย มันก็จะฟักตัวเข้มแข็ง เพราะมันโกรธนะ เวลาเราสอนเขาว่าอย่าโกรธ แต่เวลาเราเทศน์นี่อย่างกับไฟเลยละ ห้ามโกรธนะห้ามโกรธ ใช้นี้มันเข้าใจได้

ฉะนั้นเวลาโกรธ ถ้าเราอยู่กับเขา อยู่จนเคยชินใจ มันยิ่งโกรธง่าย แต่ถ้าเราจะแก้ไข เราต้องมีสติไว้ตั้งแต่เริ่มต้น.. ต้องมีสติไว้ตั้งแต่เริ่มต้นนะ เราแก้ของเราอย่างนี้

ใหม่ ๆ นี้เราแก้วว่า ถ้าเรามีเมตตา เมตตา เห็นไหม สรรพสัตว์ในโลกนี้เขาไม่ได้ตั้งใจ เขาไม่ได้ทำอย่างนั้น แล้วเราคิดของเราไปเอง

นี่เราแผ่เมตตาไว้ก่อน ทีนี้พอเจอความโกรธ พอความโกรธมันปะทะขึ้นมา มันก็เบาลงหน่อย แต่ถ้าเราเปิดทางให้มันอยู่แล้ว เวลานั้นมานะมันจะรุนแรงมาก แล้วหลวงตา ท่านจะสอนว่า “อย่าไปเสียดายมัน” เวลานั้นโกรธขึ้นมา เวลาเราบอกว่าไม่โกรธ ไม่โกรธได้อย่างไรก็เขาทำเรา ไม่ให้โกรธได้อย่างไรละ? นี่ไง นี่มันใส่พิน พอมันใส่พินใส่ไฟเข้าไปนะมันก็ลุกโชติช่วงเลย

เขาจะใส่พินใส่ไฟ ถ้าเป็นธรรมนะ ถ้าเอาธรรมเข้าแก้ เขาจะใส่พินใส่ไฟมันก็เป็นเวรกรรมของเขา แต่เวลาเราเอาไฟนั้นเผาเรา เห็นไหม มันก็เป็นความเร่าร้อนในใจ หลวงตาท่านพูดคำนี้ละ ท่านบอกว่า

“ถ้าพูดถึงทางโลก เราโง่ที่สุด”

โง่เพราะอะไร โง่เพราะว่าไม่แสวงหาสิ่งใด

“แต่ถ้าเป็นทางธรรม เราฉลาดที่สุด”

เราฉลาดเพราะอะไร เพราะเราไม่ยึดสิ่งใดเป็นของเราเลย เราเสียสละเป็นสาธารณะไปหมด

ย้อนกลับมาเรื่องความโกรธใจ ถ้าความโกรธนะ ถ้าบอกว่าเขาว่าเรา ทุกอย่างว่าเรา เห็นไหม เราเผาเรา นี่เราโง่ที่สุด แต่ถ้าเราฉลาดที่สุด นี่ถ้าทางโลก ทางโลกว่าเราโง่ที่สุด แต่ถ้าทางโลกเขาบอกว่าเรามีศักดิ์ศรี ใครว่าเราไม่ได้ ใครติเตียนเราไม่ได้ เราเป็นคนมีอำนาจวาสนา ใครจะแตะต้องเราไม่ได้ เห็นไหม ถ้าเป็นทางโลกว่า เออ.. ไอ้คนนี้มีศักดิ์ศรี นี่ว่าเป็นคนฉลาด แต่มันก็กลับกลายเป็นคนโง่ คนโง่ก็โง่ไป

“จะอย่างไรให้ความโกรธหายไปด้วยความเร็วเจ้าคะ”

เพราะเรารู้ว่ามันไม่ดี แต่ถ้าเป็นธรรมละ? เป็นธรรมเราก็คิด ใช้ปัญญาอย่างที่ว่านี่ สิ่งต่างๆ เห็นไหม สิ่งนี้เราเอาไฟมาเผาเราทำไม ถ้าเขาจะติเตียน เขาจะว่าอย่างไร มันก็ตกแต่นั้นแหละถ้าเราไม่รับ สำหรับอาหารเขาเอามาให้เรา เราไม่กินเขาต้องยกกลับไป เขาจะยุแห่ เขาจะตะแคงรัวอย่างไรมันเรื่องของเขา ถ้าเรารักษาใจเราได้นะ

แต่คนเรามันมีระดับของมัน หลุดบ่อย ใหม่ๆ ก็ตั้งใจว่าจะไม่โกรธ เขาเหยไป
 แหย่มา เดียวก็หลุด ใช้อย่างนี้มันอยู่ที่การฝึก เราก็ฝึกของเราสิ เพราะเราถือว่าเขามา
 ทดสอบ เหมือนกับระดับน้ำ เห็นไหม น้ำเวลามันมากขึ้น ระดับมันจะสูงขึ้นเรื่อยๆ จิตใจ
 ของเราถ้าเราฝึกฝนเราบ่อยๆ นะ มันจะปรับตัวเราเข้มแข็งขึ้นเรื่อยๆ เข้มแข็งขึ้นเรื่อยๆ
 อยู่ที่การฝึกนะ

คนมีทุกคนแหละ มีมากมีน้อย บางคนนี่ดูไม่โกรธเลยนะ แต่เขาเก็บกดในใจ
 ไอ้โฮ.. เขาไปทุกชั้นนะ บางคนกิริยานิ่มนวลมาก แต่ในใจนี่ไอ้โฮ.. ยิ่งกว่าไฟ ไอ้ของเรา
 เวลาแสดงออก ไอ้โฮ.. อย่างกับไฟเลยนะ แต่เขาเรียกโกรธง่ายหายเร็ว ไอ้ไม่ค่อยโกรธ
 เวลาโกรธทีหนึ่งเกือบตาย กว่าจะดับได้ ไอ้โฮ..

เราคิดถึงว่า ถ้าพูดถึงว่า “จะดับความโกรธอย่างไรให้มันหายไป” เวลามันเกิด
 แล้ว เวลาไฟปามันติดนี้ดับยาก แต่ถ้าเรารักษาไม่ให้มันติดได้จะดีที่สุด แต่ถ้ามันติดขึ้น
 มาแล้วเราต้องแก้ไข ก็ต้องฝึกหัด นี่เราฝึกของเรา เราทำของเรา เพื่อประโยชน์กับเรา
 เพราะธรรมะแก้ที่นี้ไง ธรรมโอสถ

หลวงตาบอกว่า “ธรรมะนี้เหมือนห้างสรรพสินค้า ใครเข้าไปจะเอาสิ่งใดก็ได้”

นี่ก็เหมือนกัน คนที่ทำบุญกุศลก็ได้บุญกุศลไป คนที่รักษาศีลก็ได้ศีลไป คนที่
 ฝึกหัดใช้ปัญญา นี่เราเข้มข้มขึ้น เห็นไหม เราเริ่มต้นตั้งแต่จะเอาธรรมโอสถรักษาโรคภัย
 ไข้เจ็บในหัวใจเราเลย ความโลภ ความโกรธ ความหลง โทสะคตินา โมหะคตินา ไฟคือ
 รากะ ไฟคือโทสะ ไฟคือโมหะ สิ่งที่เป็นไฟเผาใจอยู่ตลอดเวลา เราจะเอาสิ่งใดไปแก้ไข

เนี่ยมีพวกปุณฺธุชน พวกคนทั่วไป เห็นไหม เวลาเขาจะโม้กันเรื่องธรรมะไง “ไอ้โฮ
 .. เมื่อก่อนนะคิดเหล่าเมฆา ไอ้โฮ.. จี้โกรธนะ เดียวนี้ไม่โกรธเลย” ไอ้โฮ.. คนก็ชื่นชม
 เนาะ ใครก็ชื่นชมว่าคนนี้เป็นคนดี ลองแห่เข้าไปสิ พอไปโดนใจคำเข้าล่ะ ไอ้ที่ไม่โกรธ
 เลยๆ อู้อู้อู.. มันอย่างกับไฟ.. เพราะความโลภ ความโกรธ ความหลง โทสะคตินา โมหะค
 ตินา คนจะละขาดได้ อย่างน้อยต้องเป็นพระอนาคามี พระอนาคามีมีถึงจะละตรงนี้ได้
 เต็ดขาด แล้วเราเป็นใคร? เราเป็นใครล่ะ?

ฉะนั้น เหมือนกับเรานี้เป็นโรค แล้วเรารักษาโรคเราไม่หาย เราจะบอกว่าเราหาย
 นี้มันเป็นไปได้อย่างไร? ถ้าเราเป็นโรคไข้ใหม่ เรายังไม่หายเราก็รักษาของเราไป รักษา

ของเราไป ถ้าวัวไหนดมันหายก็สาธุ.. ฉะนั้นความโลภ ความโกรธ ความหลง อย่างน้อย
ต้องเป็นพระอนาคามีนะ พระอนาคามี ความโลภ ความโกรธ ความหลงนี้ดับหมด แต่
หลงในตัวเอง เห็นใหม่

“จิตเดิมแท้นี้ส่องใส จิตเดิมแท้นี้หมองไปด้วยอุปกิเลส”

มันเป็นอุปกิเลสไง ความเศร้าหมอง ความส่องใส ความเผาผลาญในใจ ไฟสุมขอน
นั่นล่ะทุกข์ของพระอนาคามี ถ้าพระอนาคามีนี้มันไฟสุมขอนอยู่ มันไฟไหม้เกลบอยู่ใน
ใจ ฉะนั้นถ้าเราจะดับหมด โทสัคคินา โมหัคคินา ไฟเป็นราคะ ไฟเป็นโทสะ ไฟเป็น
โมหะ มันต้องพยายามขยันหมั่นเพียรขนาดนั้น

อันนี้พูดเพื่อให้เห็นว่าถ้ามันจะดับได้จริง ระดับนั้นถึงจะดับได้ แต่ระดับที่ยังดับ
ไม่ได้จริง สิ่งที่เราดูแลรักษากันนี้ก็คือมรรยาท คือมรรยาทสังกม คือการดูแลรักษา ดูแล
รักษาใจของเราไปเพื่อประโยชน์กับเรานะ.. นี้พูดถึงความโกรธ

เอาอันนี้ก่อน

ถาม : ๑. ถ้าเรามีโรคประจำตัวที่รักษาไม่หาย แล้วเราได้รับทุกขเวทนา เราจะ
สามารถใช้วิภาวณาเพื่อลดแรงกรรมตรงนี้ได้ไหมคะ และจะช่วยได้ไหมคะ

หลวงพ่ : ได้ ฉะนั้นคำว่าได้นี้ละ เวลาครูบาอาจารย์เรา อย่างครูบาอาจารย์ของเรา
อยู่ในป่าในเขา เมื่อก่อนชุดงักไป ยาเม็ดหนึ่งก็ไม่มี เวลาไปทุกขเวทนา เวลาไปเจ็บไข้ได้
ป่วยในป่าในเขา เห็นใหม่

“ป่วยนี้มันมาจากไหน?”

“ถ้าป่วยมันมาจากร่างกายเรา มันก็ต้องหายจากร่างกายเรานี้”

ท่านก็จะใช้ภาวณาแก้ไขจนได้ ป่วยขนาดไหนนี้รักษาได้ ถ้าธรรมโอสถ

ย้อนกลับมาที่ว่าความเข้มแข็งของใจ ถ้าใจเข้มแข็งนะ หลวงตาท่านไปเป็นโรค
เสียดอกที่อำเภอบ้านฝือ เห็นใหม่ ตายวันละ ๗ ศพ ๘ ศพ นี่ท่านบอกว่ามันเป็นโรคเสียดอก
แล้วเวลาท่านนั่งมันไม่มียา “ตายนี่อะไรตาย ขอคุณตายก่อนอะไรตาย” ใช้ธรรมโอสถ
นะ

พอมีสตินี้ “อะไรตายๆ” อะไรตายคือสติ ถ้าสติมันอยู่กับเรานี้อะไรมันจะตาย แต่เวลาคอนจะตายนะ โห้ย.. โห้ย.. เจ็บ ดับไปเลย เพราะมันออกไปไง แต่ถ้ามีสติอยู่นี้ อะไรตาย แต่เวลาอะไรตายนี้มันเจ็บมาก มันปวดมาก มันจะดูแลรักษา

นี่เขาถามว่า “ภาวนาช่วยได้ไหม?”

ได้! แต่.. แต่ต้องเข้มแข็ง ต้องมีหลักเกณฑ์ ถ้าไม่มีหลักเกณฑ์ โดยธรรมชาติจะเป็นโรคที่รักษาไม่หาย ถ้าโรคที่รักษาหายนี้เราควรรักษาด้วย เพราะว่าโรคที่รักษาไม่หาย เขาก็รักษาตามอาการได้ ถ้ารักษาตามอาการคือให้หมอช่วยบรรเทา แล้วเราก็กาวนาด้วย ถ้าเรากาวนาด้วยแล้วรักษาด้วย รักษาไม่หาย หมอก็ต้องรักษา ด้วยจรรยาบรรณของเขา เขาต้องดูแลรักษาเรา ถ้ารักษาเรานะมันก็ทำให้เราไม่ทุกข์ พอเราไม่ทุกข์เราก็กาวนาได้ พอเรากาวนาได้ด้วย การกาวนานั้นก็มาทำให้โรคภัยไข้เจ็บนี้เบาลง

การกาวนาก็คือการรักษาอันหนึ่ง การรักษาทางโรคก็รักษาอันหนึ่ง ช่วยกันรักษา ช่วยกันดูแล ไม่ใช่อย่างเช่นเวลาหุงข้าวนี้ปล่อยให้ไฟไหม้หมดเลยหรือ เราก็ต้องดูแลของเรา ถ้าดูแลของเรา เราปฏิบัตินะ.. นี้เราจะให้กำลังใจ ถ้ามันเป็นอย่างนี้ มันก็เหมือนกับว่า ถึงแบบว่าถึงจนตรอก จนตรอกต้องให้เราต่อสู้ ถ้าจนตรอกให้เราต่อสู้ หลวงตาจะบอกว่า

“ปัญญาจะเกิดต่อเมื่อเราจนตรอก”

ถ้าเราไม่จนตรอกนะ พุ้งนี้ก็ได้ มะรินก็ได้ มันพักผ่อนประกันพุ้งตลอดแหละ แต่ถ้ามันจนตรอกนะมันต้องสู้

นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามันเป็นโรคเราก็คงสู้ สู้! เพราะมันเป็นเครื่องให้เราไปรักษา เป็นเครื่องให้เราไปพิจารณา เราต้องพิจารณา ถ้ามันพิจารณาไปนี้หายได้ด้วย หายได้ ถ้าเกิดมันหายขึ้นมาจะทิ้งเลยละ

จิตใจเรานี้แก้ไขเราได้ โรคที่รักษาไม่หายมันเป็นที่ไหน? มันเป็นที่ร่างกาย แล้วถ้าหัวใจของเราเข้มแข็งจนมันฟอกขึ้นมาได้ละ พระอรหันต์ ทำไมเผาแล้วกระดูกเป็นพระธาตุละ? ทำไมปฏุชนเผาแล้วมันไม่เป็นละ? จิตใจมันฟอก เห็นไหม นี่ก็เหมือนกัน ถ้าจิตใจมันกาวนามันก็แก้ไขของมัน ธรรมโอสถ

ธรรมโอสถมี ๒ อย่าง ธรรมโอสถรักษาความเจ็บไข้ได้ป่วย ธรรมโอสถรักษาโรคกิเลส.. นี้มีลูกศิษย์มาถามบ่อย ป่วยแล้วก็พิจารณาจนมันหายหมดเลย เขาว่าเป็นธรรมโอสถไข้ไหม? เขาบอกไม่ใช่ มาหาเราเราบอกไข้!

ธรรมโอสถนี้ ถ้าธรรมโอสถนะ เจ็บไข้ได้ป่วยนี้หายเลย แล้วถ้าเป็นธรรมอาวุธ อาวุธโดยธรรมเข้าไปชำระกิเลส นั้นละเอียดกว่านี้อีก เพราะกิเลสมันก็เป็นโรคโรคหนึ่ง ถ้าพูดถึงเราจะชำระโรคกิเลส แล้วเราจะเอาอาวุธอะไรไปสู้กับมัน แล้วเวลาเจ็บไข้ได้ป่วยเราจะเอาอะไรไปสู้กับมัน

โธ้ย.. ครูบาอาจารย์ของเราเนี่ยภาวนาหายมาเยอะแล้ว แต่! แต่ถึงที่สุดเวลาหมดอายุขัยมันก็ถึงเวลา แต่ขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ มีอายุขัยนี้อยู่ มันก็เป็นวิหารธรรม เป็นการบรรเทา เห็นไหม เวลาเราทุกข์ขึ้นมา ขันขมาร ทุกข์นี่เป็นมาร ทุกข์นี่เป็นความทุกข์ แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเรา จิตใจที่เป็นวิหารธรรม นี่สิ่งนี้เป็นภาวะ ทุกข์นี้ต้องบริหารมัน เราบริหารทุกข์ เราดูแลมันให้มันบรรเทา ไม่ต้องโอดโอยจนเกินไปนัก

นี่มันก็ผ่านพ้นไปได้ เพราะพระอรหันต์กับเราปุณฺชนก็มีร่างกาย มีจิตใจเหมือนกัน แต่จิตใจของเรามีโรคกิเลสด้วย แต่จิตใจของพระอรหันต์ โรคกิเลสท่านไม่มี แต่ก็เป็นภาวะ มีความรับรู้เย็น ร้อน อ่อน แข็งเหมือนกัน หนาวก็รู้ว่าหนาว ร้อนก็รู้ว่าร้อน พระอรหันต์หนาวบอกว่าไม่หนาว โธ้อโฮ.. พระอรหันต์ไม่หนาวเลย ใ้หมวก ๒ ชั้น ๓ ชั้น พระอรหันต์ไม่หนาว.. หนาวก็รู้ว่าหนาว ร้อนก็รู้ว่าร้อน เห็นไหม นี่เราทำของเรา

ถาม : ๒. ขอให้หลวงพ่อเมตตาให้อุบายในการตัดใจ รักษาใจจากความรัก เพราะเอาชนะใจตัวไม่ได้ ก็เลยทุกข์มากค่ะ

หลวงพ่อ : อ้าว.. รักษาใจ ตัดได้ “ที่ไหนมีรัก ที่นั่นมีทุกข์” มีทุกข์เพราะอะไร ทุกข์เพราะรักษาใจเรานี้มีทุกข์ มีความเมตตาสงสารดีกว่า

ความรักที่สะอาดบริสุทธิ์เป็นความรักของพ่อแม่ พ่อแม่มีความสะอาดบริสุทธิ์ รักลูกด้วยไม่หวังผลตอบแทนสิ่งใดๆ เลย พ่อแม่ต้องการให้ลูกมีที่ยืนในสังคม พ่อแม่ต้องการให้ลูกประสบความสำเร็จทางชีวิต พ่อแม่ไม่ต้องการสิ่งใดตอบแทนเลย เห็นไหม นั่นเป็นพ่อแม่

แต่เวลาเป็นครูบาอาจารย์ของเราละ “พ่อแม่ครูจารย์” เป็นทั้งพ่อ เป็นทั้งแม่ เป็นทั้งครูบาอาจารย์ด้วย เป็นพ่อเป็นแม่ก็ดูแลรักษา เลี้ยงให้เติบโตมา ครูบาอาจารย์รักษาคำของน้ำใจ

ความเมตตา ความกตัญญูกตเวทิต.. ความกตัญญูกตเวทิต เป็นเครื่องหมายของคนดี เราเมตตา เราเคารพบูชาด้วยความกตัญญูกตเวทิต เราไม่ใช่รักยี้คว่าเป็นของเรา เพราะครูบาอาจารย์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นสมบัติของสาธุชนะ ครูบาอาจารย์ของเรา ลูกศิษย์ลูกหาเต็มบ้านเต็มเมือง เราจะไปยี้คว่าเป็นของเราได้อย่างไร?

เรายี้คเป็นของเราไม่ได้หรอก แต่เราเคารพบูชาของเราได้ การเคารพบูชาในหัวใจ ความรู้สึกมันกว้างขวาง มันไม่ใช่เป็นวัตถุที่จะไปกระทบกระเทือนกับใคร เราก็มองได้ เราก็อุ่นใจเราได้ เราก็อพอใจของเราได้ คนอื่นก็พอใจได้ คนอื่นก็ดูแลได้ มันจะเป็นอะไรไป เห็นไหม เพราะมีความเมตตา มีความกรุณา มันก็ไม่มีสิ่งใดจะมากระทบใจเราได้ แต่ถ้าอย่างนั้นมันกระทบใจนะ

ฉะนั้น ให้เป็นความเมตตา ความกรุณา เราอย่าไปยี้คของเรา นี้รักษาใจ รักษาใจไป ไม่มีอะไรคงที่หรอก ไม่มีอะไรคงที่ คำว่าคงที่หมายถึงว่าพอมันมีอึดตาใจ ยี้คมันแล้วก็คิดว่ามันจะเป็นอย่างนั้น แต่ถ้ามันไม่เป็นความจริงละ? ไม่เป็นความจริงอย่างที่เราคาดหมายละ? ถ้าไม่เป็นความจริง เห็นไหม พอรู้ว่ามันไม่จริง ไม่จริงก็เป็นอนัตตา

อึดตาคือความยี้ค อนัตตาคือความแปรสภาพ แล้วมันเป็นจริงไหมละ? มันก็ไม่จริง มันไม่จริงหรอก รักขนาดไหนนะ รักแล้วจะไม่ให้มันแปรสภาพ ให้มันอยู่กับเราไม่ได้หรอก! โธ.. พ่อแม่กับลูกรักกันทั้งนั้นแหละ สุดท้ายแล้วพอถึงเวลาพ่อแม่ไปก่อนแล้วเราก็ตามไป มันมีอะไรคงที่ละ? มันไม่มีหรอก

แต่เราเกิดมาแล้ว ถ้าเราใช้ชีวิตเราก็เป็นอย่างนั้น ถ้าเราใช้ธรรมะ เห็นไหม เราใช้ธรรมะเพื่อรักษาใจเรา ธรรมโอสถรักษาใจเราให้ได้ เกิดมาพบพุทธศาสนา มันจะเป็นประโยชน์กับเรา

ถาม : ขอโอกาสพ่อแม่ครูจารย์ กราบเรียนถามปัญหาดังนี้

๑. คิดแปลว่าความปกติของใจ แต่ถ้าใจเรามีความเร้าร้อนจากความทุกข์ต่างๆ จะถือว่าใจเราไม่ปกติหรือไม่ ทั้งๆ ที่คิดเรากับบริสุทธิ์

หลวงพ่ : ใช้ ไม่ปกติ ไม่ปกติ.. ทั้งๆ ที่บริสุทธฺ์ก็ไม่ปกติ

เพราะศีลเราบริสุทธฺ์นี้ ศีลคือกฎหมาย ีลบริสุทธฺ์คือเราไม่ทำอะไรเลย นี้โตะเราบริสุทธฺ์ที่สุดเลย โตะเราไม่ทำอะไรใครเลย นี้ศีล ๕ มั่นบริสุทธฺ์ที่สุดเลย ไอ้พวกนี้ไม่ได้เบียดเบียนใครเลย มั่นบริสุทธฺ์ใหม่?

จะนั่น เราบอกว่าจิตใจ เห็นใหม่ คือว่าจิตเราปกติ ทั้งๆ ที่ศีลเราบริสุทธฺ์..

คำว่าศีลบริสุทธฺ์นี้มันเป็นศีลอาราธนาศีลขอเอา แต่ศีลที่บริสุทธฺ์นี้ะ ความปกติของใจคือตัวศีล จะนั่นถ้าจิตไม่ปกติมันเกิดมโนกรรมแล้ว กรรม มโนกรรม นี้ความรู้สึก ความนึกคิดนะ ความรู้สึก ความนึกคิดแล้วมันร้ายมาก ความคิดของคนนี้ร้ายมาก พอร้ายมาก พอมันคิดออกไปโดยความไม่ปกติ เห็นใหม่ ถ้าคิดในสิ่งที่ดี กุศล แล้วก็ชวนขวยมัน แต่ถ้าคิดในสิ่งที่ไม่ดี ย้ำคิดย้ำทำแล้วจะเป็นจรตนิสัย

นี่ถ้าเราคิดไม่ดีเราก้ปิด แต่นี้มันปิดไม่ได้ มันปิดไม่ได้.. มันปิดไม่ได้นะ มันปิดไม่ได้เพราะว่าเวลาคนนี่มันเกิดขึ้นมาโดยแรงบันดาลใจ แรงบันดาลใจนะ เอ๊ะ.. เราก้ดีๆ ทำไมเจอคนนี่แล้วมันเกิดอารมณ์จุนเจิว เอ๊ะ.. มันรับไม่ได้เลยนะ มันเกิดอย่างไรล่ะ? ทำไมเกิดอารมณ์อย่างนี้ ทำไมเจอคนนี่แล้วมันดี นี้แรงบันดาลใจ ถ้าแรงบันดาลใจนี้เวรกรรมมันมีของมัน ถ้ามีของมัน เห็นใหม่ มันไม่บริสุทธฺ์แล้ว

มันไม่บริสุทธฺ์เพราะมันเกิดการกระเพื่อม ถ้าเกิดการกระเพื่อม นี้ถ้าเราจะรักษามันล่ะ? เพราะคำว่าศีลนี้มันมีศีล อธิศีล ศีลโดยธรรมชาติเลย เห็นใหม่ คุณศีลสัมพตปรามาส สัมพตปรามาส นี้เราสัมพตปรามาสกัน ทีนี้คำว่าบริสุทธฺ์ของเรา บริสุทธฺ์คือว่าถูกต้องตามกฎหมาย

ศีล ๕ ไม่ผิดเลยก็ขอนไม้ไ้ง อ้าว.. ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ โอ๊ย.. ศีล ๒๒๗ นะ โตะมันก็ตั้งอยู่นี้ โอ๊ย.. มันไม่มีอาบัติเลย ไม่มีความผิดเลย แล้วมันเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาได้ไหม? มันมีจิตใหม่?

ศีล สมาธิ ปัญญานี้ก็เพื่อเป็นทางให้จิตใจเราสะอาดบริสุทธฺ์ เป็นทางเพื่อคุณงามความดีของเรา แล้วเราก้บอกว่าเราทำถูกต้องตามกฎหมายหมดเลย เราทำถูกต้องหมดเลย ทำถูกต้องตามกฎหมาย เอ็งก็เกิดตายฟรีใจ เอ็งก็ต้องเกิดต้องตายเป็นธรรมชาติอยู่อีก

นี่พูดถึงความบริสุทธิ์ใจ อ้าว.. ก็ทั้งๆ ที่ศีลเราบริสุทธิ์ นี่มันบริสุทธิ์มันก็มีความลึกขนาดไหน? จิตใจเรามีขนาดไหน? เราจะรู้ได้มากน้อยขนาดไหน? ถ้าเรารู้ได้มากมันจะเห็นเอง ถ้ารู้ได้มากหมายถึงว่าเราภาวนาเป็น ถ้าเราภาวนาเป็นนะ กุศล อกุศลมันเกิดขึ้นเป็นไปไม่ได้เลยละ ถ้าอกุศลมันเกิดขึ้นมานี้เราจะอยู่ได้อย่างไร? คุณนั่งอยู่อย่างนี้ นี่ถ้าใครมาด่า ลูกขึ้นจะไปหาเรื่องเขาเลย แล้วบอกว่าปกติ โธ่.. ถ้าคนมาชม โอ้ย.. ลอยเลยนะ

จิต! เวลาเราเริ่มภาวนาของเรา เวลามันเกิดความเร่าร้อน เห็นไหม มันเดือดร้อนใจ โอ้ย.. นั่งอยู่นี้โครมครามๆ อยู่ในหัวใจ แล้วถ้าโครมครามๆ อยู่ในหัวใจมันจะเป็นสมาธิได้ไหม? มันจะเกิดปัญญาไหม? มันไม่เกิดหรอก แต่ถ้ามันไปพัฒนา.. นี่เราจะพูดให้เห็นอริสัจ ๓ อริสัจ ๓ เป็นศีลเลย ใจเป็นศีล ใจเป็นศีล ใจมันปกติ ใจมันคุมได้ตลอดเลย พอมันไหวก็รู้ว่าไหวนะ

อ้าว.. เวลาอารมณ์มันเกิดเรารู้ไหม? ถ้าอารมณ์มันเกิดเราไม่รู้ แล้วจิตใจเป็นสมาธิได้อย่างไร? ถ้าจิตใจเป็นสมาธิก็คือมันสงบของมัน เวลามันเสวยอารมณ์ล่ะ? เวลามันกระเพื่อมล่ะ? มันกระเพื่อมเรารู้ว่ากระเพื่อม พอรู้ว่ากระเพื่อมนะ ถ้าเราทำจิตเราสงบบ่อยครั้งเข้า บ่อยครั้งเข้าจนมีกำลังขึ้นมา แล้วมันออกใช้ปัญญาล่ะ? ออกใช้ปัญญามันเป็นการไปรุกรานเขาหรือเปล่า? มันเป็นการรุกรานเขาหรือ?

ไม่ใช่! มันเป็นสภาวะธรรม มันเป็นมรรคญาณ มันเป็นธรรมะที่ออกทำงานแล้วธรรมจะก้าวเดินแล้ว พอธรรมจะก้าวเดินไปมันพิจารณาอะไรล่ะ ในกาย ในเวทนา ในจิต ในธรรม มันมีการกระทำของมันนะ โดยธรรมชาตินี้มันกระเพื่อม มันหวั่นไหวตลอดแหละ แต่หวั่นไหวก็แก้ไม่ได้ ไม่หวั่นไหวก็ไม่ว่าง ไม่ทำอะไรเลย.. ไม่ทำอะไรเลยแล้วมันจะเป็นอะไรล่ะ? ก็เป็นปุณฺณใจ

แต่พอปฏิบัติขึ้นมา เป็นปุณฺณ เป็นกัลยาณปุณฺณ กัลยาณปุณฺณเพราะอะไร? กัลยาณปุณฺณเพราะเราควบคุมใจเราได้ รูป รส กลิ่น เสียง เสียงที่พูดอยู่นี้ นี่เสียงๆ เสียงที่พูดนี้

“รูป รส กลิ่น เสียงเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร”

นี่ถ้าเรารู้ทั้งหมดนะ เสียงก็คือเสียง เสียงมีค่าอะไร? เสียงเรียกร้อง เสียงคุยกัน นี่มันก็มีค่าตามเสียงนั้น ถ้ามันมีค่าตามเสียงนั้น นี่เรารู้หมด เราเท่าทั้งหมดแหละ แล้วมันจะกระเพื่อมไปไหนล่ะ? มันจะเดินไปไหนล่ะ? มันเดินไปไหน เห็นไหม นี่กัลยาณบุุณชน แล้วเวลามันออกทำของมันล่ะ? นี่ศีล อธิศีลนะ

ฉะนั้น สิ่งของมันไม่มีมรรค ไม่มีมรรคญาณ ไม่มีการดำเนินการ ไม่มีวิถีแห่งจิต จิต ไม่มีวิวัฒนาการ ไม่มีการพัฒนาของมัน มันจะไปไหน? พอมันจิตสงบแล้วมันมีวิวัฒนาการของมัน เราบอกพัฒนาการของจิต เห็นไหม โสคาปัตติมรรค โสคาปัตติผล สกิทาคามิมรรค สกิทาคามิผล อนาคามิมรรค อนาคามิผล อรหัตตมรรค อรหัตตผล พอเป็นอรหัตตผล ตูม!

นี่อธิศีลเลย ศีลอันนี้บริสุทธิ์สะอาด แล้วอธิศีลเลย ไม่มีการเสวย จิตนี้เป็นธรรมชาติ จิตนี้ไม่มีภพ ไม่มีชาติ นี่อธิศีล ศีลโดยตัวของมันเองอัตโนมัติเลย ตายตัวเลย ถ้ามันจะมีความรู้สึกมันก็เสวยอารมณ์ เสวยคือกิน เสวยคือรับรู้ พอรับรู้มันก็มีอารมณ์ความรู้สึก ถ้ามันไม่รับรู้ อารมณ์ความรู้สึกมันก็ไม่มี มันเป็นธรรมชาติอยู่ของมันอย่างนั้น นี่คืออธิศีล!

แล้วมันเสวยล่ะ? นี่มันเสวย นี่ไงมันถึงบอกว่าถ้าบริสุทธิ์อย่างนั้น ถ้ามันสะอาดบริสุทธิ์อย่างนั้นมันก็จบใช่ไหม? แต่นี่พอมันไม่สะอาดบริสุทธิ์ ไม่สะอาดบริสุทธิ์มันก็มีภพ อย่างพระอนาคามีก็มีภพ ภพคือความฟุ้งใส คือความเศร้าหมอง นี่มันมีภพของมัน มันก็มีความรู้สึกของมัน นี่มันก็ไม่บริสุทธิ์แล้ว

นี่อธิศีล ศีลที่สะอาดบริสุทธิ์ที่สุด แต่ถ้ายังไม่สะอาดบริสุทธิ์ บริสุทธิ์ไม่ได้ ทีนี้พอบริสุทธิ์ไม่ได้.. ทั้งๆ ที่ศีลเราบริสุทธิ์ บริสุทธิ์อย่างเราคิดนี่ บริสุทธิ์แบบนักกฎหมาย ใจ ในปัจจุบันนี้ผู้ที่นั่งอยู่นี่บริสุทธิ์หมด เพราะไม่ทำอะไรผิดกฎหมายเลย ไม่มีใครทำผิดสักคนหนึ่ง นี่เป็นผู้บริสุทธิ์หมด ตำรวจไม่จับ ลองทำผิดสิตำรวจจับหมดเลย ผิดข้อหาไปไหน? คนนี้ผิดข้อหาอะไรบ้าง? นี่บริสุทธิ์อย่างนี้ไง ถ้าบริสุทธิ์อย่างนี้ก็จบ

ทีนี้ถ้าบริสุทธิ์อย่างนี้มันก็แบบโลก เห็นไหม โลกกับธรรมไม่เหมือนกัน ธรรมมันสะอาดจริงๆ ใจ แล้วสะอาดอย่างนี้ อย่างที่เขาถาม เขามีมาถามใจ เขาบอกว่า

“หลวงปู่มั่นท่านอยู่ในป่าในเขา ทำไมเทวดารู้ว่าหลวงปู่มั่นอยู่ที่ไหน แล้วไปฟังเทศน์หลวงปู่มั่น”

เราก็เปรียบให้เขาฟัง บอกว่า “ในป่าในเขามันมีคณิกิตไปหมดเลย แล้วมันมีดวงไฟดวงหนึ่งสว่างกลางป่านั้น มันมีคนรู้ได้ไหมว่าสิ่งนั้นคืออะไร?”

จิตใจของพวกเราเนี่ยมีคบอดไปด้วยอวิชชา โคนครอบงำไว้ด้วยกิเลสตัดทอนหาความทะยานอยาก จิตใจของหลวงปู่มั่นท่านสะอาดบริสุทธิ์ของท่าน อยู่กลางป่ากลางเขาแต่มันสว่างไสว ทำไมเทวดาเขาจะรู้ไม่ได้ เทวดาเขารู้ได้ เทวดาเขาเห็นของเขา เขารู้ของเขา เห็นไหม

เทวดา อินทร์ พรหมบอกมนุษย์ชี้เหม็น มนุษย์นี้เหม็นไปด้วยกลิ่นของกาม คูสิร่างกายของคนจะมีกลิ่นคาว เทวดาไม่เข้าใกล้ เหม็นกลิ่นคาว เหม็นกลิ่นตัว เหม็นมาก! แต่ความสะอาดบริสุทธิ์ของพระอรหันต์ เห็นไหม เทวดาชื่นชม เทวดาชื่นชม.. นี่คือการสะอาดบริสุทธิ์ ความสะอาดบริสุทธิ์ของใจ ถ้าใจสะอาดบริสุทธิ์แล้วนี่สิ่งใดๆ ก็หมดสิ้น

ฉะนั้นจะบอกว่า “อะไรคือความสะอาดบริสุทธิ์?”

ความสะอาดบริสุทธิ์อย่างนี้มันเป็นความรู้สึกนึกคิดใจ

“ทั้งๆ ที่ศีลบริสุทธิ์”

ศีลบริสุทธิ์นี้มันเป็นศีลจากข้างนอก ศีลจากกฎเกณฑ์ ไม่ใช่ความรู้สึก ไม่ใช่ศีลอธิศีลคือใจปกติ ใจไม่ปกติ ใจมีการคิด มีการเสวย มีการกระทำ มันถึงไม่สะอาดบริสุทธิ์ ฉะนั้น ถ้าสะอาดบริสุทธิ์แล้วมันต้องแก้กิเลสหมด มีกิเลสอยู่ สะอาดบริสุทธิ์ไม่ได้ มีแรงขับ มีค้นหาแรงกระเพื่อมอยู่ในใจ ไม่มีสะอาดบริสุทธิ์ มันสะอาดบริสุทธิ์ต่อเมื่อมันทำลายแรงกระเพื่อมทั้งหมด แรงกระเพื่อมในใจไม่มี แรงกระเพื่อมไม่มีเลย แล้วมันสะอาดบริสุทธิ์ของมัน นี่คือการสะอาดบริสุทธิ์จริง

จบหรือยัง คำถามชุดนี้หมดแล้ว เอาคำถามนี้ไหม? คำถามนี้แรงเนาะ ตอนเช้านี้เราพลิกไป คือว่าเราข้ามไปไง เราข้ามไปตกไปไง ตอนเช้าเปิดแล้วตกไป ตอนเช้ามันตกไป นี่ขอเอามาตอบใหม่เนาะ

ข้อ ๔๖๘. อันนี้เป็นคำถาม แล้วเราอยู่ด้วยตัวเองนี่มันตอบได้ ถ้าตอบตอนเช้ามันก็แปลกๆ อยู่เหมือนกัน ข้อ ๔๖๘. เจอไหม? ฟังนะ

ถาม : ๔๖๘. กราบนมัสการหลวงพ่อก่อน หนูได้อ่านเรื่องพระปาราชิกทำให้หนูกลัวมาก เพราะว่าในวัยสาวหนูมีอุบัติเหตุกับพระองค์หนึ่ง ปัจจุบันหนูมีครอบครัวแล้ว หนูได้อ่านเรื่องพระปาราชิก ทำให้หนูกลัวมากเรื่องตาลยอดด้วน หนูจะได้รับผลกระทบเช่นเดียวกับพระรูปนั้นหรือไม่คะ ขอความเมตตาหลวงพ่อดอกอบใจหนูด้วยค่ะ

ถ้าหนูต้องได้รับผลเช่นเดียวกับพระรูปนั้น หนูคงเสียใจมาก ปัจจุบันหนูเพียรปฏิบัติธรรม นั่งสมาธิ ภาวนา ถ้าผลในอดีตทำให้หนูไม่สามารถข้ามพ้นวัฏฏะได้ มันคงทำให้หนูเสียใจมาก หลังแต่งงาน สามปีและลูกชายบวชให้ บุญนี้จะช่วยได้ไหมคะ

ทำบุญนี้ขอความเมตตาหลวงพ่อดอกอบใจหนูด้วยนะคะ หนูจะรอค่ะ

หลวงพ่อก่อน : ไม่ เพราะว่ากฎหมายเขาบังคับตามสถานะ พระกับภิกษุณีเท่านั้นถึงมีปาราชิก แล้วถ้าเป็นพระปาราชิกตาลยอดด้วน คือปิดกั้นมรรค ผล แต่ในเมื่อเรามีอุบัติเหตุกับพระองค์หนึ่ง แล้วปัจจุบันนี้เรามีครอบครัว เราไม่เกี่ยว ถ้าเรามีอุบัติเหตุโดยที่เราไม่มีส่วนที่เราจะปฏิเสธได้ อันนั้นแทบจะไม่มีสิ่งใดเลย แต่ถ้าเราไปมีอุบัติเหตุกับพระองค์หนึ่ง แล้วเรามีส่วนร่วม ส่วนพอใจ อันนั้นก็มีการอื่นเรื่องหนึ่ง

ฉะนั้น สิ่งที่เกิดขึ้นด้วยอุบัติเหตุอย่างนี้ มันมีความฝงใจนี้มีเรื่องกรรม กรรมคือความรู้ กรรมนี้เห็นไหม คุณสิกรรมดี กรรมชั่ว “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” การกระทำมันเป็นกรรมทั้งหมด ถ้าการกระทำเป็นกรรมนี้มันมีผลตอบสนองทั้งนั้น ทำดีต้องได้ดี ทำชั่วต้องได้ชั่วเราก็บ่นกัน ทำคุณงามความดีทำไมไม่ได้ผลดีสักที?

ทำความดีนี้ความดีต้องให้ผลเรา แต่! แต่เรามีกรรมเก่าๆ อย่างเช่นคนมีกำลังมาก กำลังน้อย สิ่งทีตอบสนองมามันจะสนองได้มากน้อยแค่ไหน ถ้าคนมีกำลังมากกำลังน้อย หมายถึงสถานะไง ถ้าสถานะมันตอบสนองมาโดยอย่างนั้น คนนั้นจะมีผลกรรมที่ดีโดยการขับเคลื่อนที่เร็วมาก แต่ถ้าผลกรรมที่มานี้เรามีกรรมเก่า กรรมใหม่ต่างๆ มันมาตัดรอน ผลกรรมจะให้ผล

กรรมที่ให้ผลอยู่ กรรมที่เป็นบาปอกุศลให้ผลอยู่ มันก็ให้ผลอยู่ แต่เรามีสติ มีปัญญา เพราะเราพบพุทธศาสนา เราทำคุณงามความดีของเรา มันก็ต้องเป็นความดีสิ แต่กรรมที่มันให้ผลอยู่ เห็นไหม มันยังขวางอยู่ แต่ถ้าถึงที่สุดแล้ว ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

ฉะนั้น สิ่งที่เป็นอุบัติเหตุนี้มันมีกรรมไหม? มี! แต่กรรมอย่างนี้มันไม่ใช่ถึงกับว่า ตาลยอดด้วน ตาลยอดด้วนมีพระกับภิกษุณีเท่านั้น ถ้าพระกับภิกษุณีทำแล้วเป็นตาลยอดด้วน เพราะว่าสถานะของพระ เห็นไหม คุณิเวลาพระเราเนี่ย เวลาโจรเขาปล้นเขาต้องไปปล้น แต่พระเราเนี่ยเวลาเป็นมหาโจร เขาเอามาให้ถึงวัด เขาเอามาให้ เขาเอามาปรนเปรอถึงวัด อย่างนั้นมหาโจร มหาโจรเพราะว่าเราวางตนให้เขาเชื่อถืออย่างนั้น

ฉะนั้น สิ่งที่ว่านี้มันมีผลกับพระกับภิกษุณีเท่านั้น เราไม่มี ฉะนั้นมันจะไม่มีผลถึงว่าเราเป็นตาลยอดด้วน.. เขาบอกว่าเขาเคยมีอุบัติเหตุ แล้วตอนนี้เขามาประพฤติปฏิบัติธรรม แล้วอยากจะพ้นจากทุกข์ เป็นห่วงมาก อยากข้ามพ้นจากวัฏฏะ เสียใจมาก นี่แล้วแต่งงานแล้ว มีสามีแล้ว แล้วถ้าลูกชายบวชให้ ลูกชายบวชให้ได้ ๑๖ กัปป พ่อแม่ได้ ๑๖ กัปป

ฉะนั้น สิ่งที่ลูกชายบวชให้ หรือใครทำสิ่งที่เป็นคุณงามความดีให้ สิ่งนั้นก็เป็นที่ประโยชน์กับเรานะ เพราะว่าเราเป็นชาวพุทธ เราศึกษาพุทธศาสนา พุทธศาสนาคือศาสนธรรม คำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อริยสัจ สัจจะความจริง ถ้าสัจจะความจริง เราพยายามชวนชวายให้ได้คุณประโยชน์ได้มากที่สุด เพราะชีวิตนี้สั้นนัก

ฉะนั้น ถ้าสามี ถ้าลูกบวชให้อะไรให้ นั่นก็เป็นผลบุญของเรา เราต้องตัดดวงเต็มทีของเราทั้งนั้นแหละ แต่สิ่งที่เป็นการกระทำนั้นมาแล้ว มันก็ผ่านไปแล้ว สิ่งที่เกิดขึ้นในหัวใจ เราตั้งใจปฏิบัติของเรา ทำความดีของเรา เพื่อประโยชน์กับเรา เท่านั้นที่จบ! สร้างคุณงามความดีไป

ถ้าเป็นพระ เป็นภิกษุณี ตาลยอดด้วนมันเป็นการปิดกั้น แต่ของเราเนี่ยเราไม่ใช่พระ เราไม่ใช่ภิกษุณี กฎหมายไม่บังคับให้เรามีโทษมากขนาดนั้น อย่างเช่นคนทำความผิดเห็นไหม คนทำความผิดคนนี้ต้องได้รับผลตามนั้น ผู้สนับสนุน ผู้รับรู้ ผลทางกฎหมาย มันก็น้อยลงตามไปๆ ไม่มี! ไม่มี!

อันนี้มันเข้าตามหลักเขา ข้อ ๔๗๑. ไม่มี

ข้อ ๔๗๒. เนาะ เรื่อง “ขอบคุณหลวงพ่อก่อน” อันนี้เขาขอบคุณมา

ข้อ ๔๗๓. อันนี้

ถาม : ๔๗๓. เรื่อง “กราบเรียนถามเรื่องอริยบุคคล อริยสงฆ์”

เพราะได้ยินคนพูดกันมาก พูดกันบ่อยๆ เราจะทราบได้อย่างไรว่าใครเป็นอริยะตามที่พูดกัน จะพิจารณาจากอะไร ตัวตนเจ้าของร่างกาย เจ้าของจิตใจ จะทราบได้ไหมว่าตนนั้นได้ละสังโยชน์แล้ว เพราะทราบว่า การปฏิบัตินั้นบางอย่างก็เอามาแสดงไม่ได้ เป็นปัจเจก ตั้งผู้อื่นจะเข้าใจไหมครับ

เช่น พระป่าผู้สงบสำรวมอินทรีย์ นั่งสมาธิแบบข้ามวันข้ามคืน เดินธุดงค์ลุยป่าลุยเขา อยู่ไกลๆ แล้วสัมผัสถึงความเมตตาได้ บุคคลทั่วไปจะบอกได้ไหมว่าท่านเป็นอริยบุคคล หรือเจอประสงฆ์พูดจาโผงผาง กิริยาวาจาตรงกันข้ามกับพระสงฆ์ข้างตน จึงมี ๒ คำถามว่า

๑. ผู้ปฏิบัติธรรมจะทราบด้วยตนเองใหม่ว่าเป็นอริยบุคคลแล้ว หากทราบจะพิจารณาจากอะไรบ้างครับ

๒. บุคคลทั่วไปสามารถพิจารณาตามได้ไหมว่า พระสงฆ์ท่านใดคืออริยบุคคลแล้วครับ

๓. พระสงฆ์อยู่ขั้นไหนครับ

หลวงพ่อก่อน : ข้อ ๔. เอา ๒ ข้อนี้ก่อน เขาถาม ๒ ข้อ ๒ ข้อหลังนี้มันอีกเรื่องหนึ่ง

ถาม : ข้อ ๑. ผู้ที่ปฏิบัติธรรมจะทราบด้วยตนเองใหม่ว่าเป็นอริยบุคคลแล้ว หากทราบจะพิจารณาจากอะไรได้บ้าง

หลวงพ่อก่อน : เป็นพระโสดาบัน ต้องเป็นโสดาบัน เพราะคำถาม เห็นไหม ๑๓๓. “เรื่องโสดาบัน” เราเกิดมานี้เราเป็นผู้ชาย เราก็รู้ว่าเป็นผู้ชาย เราเกิดมาเป็นผู้หญิง เราก็รู้

ว่าเป็นผู้หญิง เป็นผู้หญิงหรือเป็นผู้ชายต้องมีใครบอก ใครบอกเราว่าเราเป็นผู้หญิงหรือเป็นผู้ชาย เราเป็นเพราะสถานะเราเป็นผู้หญิง เป็นผู้ชายใช่ไหม

เวลาคนปฏิบัติไปจะเป็นพระโศดาบัน เราเป็นปุถุชนคนหนานี่ ทุกคนรู้ว่าเราเป็นปุถุชนและคนหนา แล้วเวลาเราปฏิบัติไป คนหนานี่จะทำใจให้มันสงบได้อย่างไร? แล้วคนหนาจะบรรลุนิพพานได้อย่างไร? คนหนานี่พยายามจะจำธรรมะให้เยอะๆ พยายามจะอ้างอิง แล้วจะเป็นคนหน้าด้าน

ถ้าคนหน้าด้านอ้างตัวว่าเป็นโศดาบัน อ้างตัวว่าเป็น พยายามบังคับว่าตัวเองเป็น จะสวมสิทธิ์เขาว่าเป็นพระโศดาบัน ไอ้คนหน้าด้านมันอ้างว่าเป็นโศดาบันมันก็อ้างของมัน แล้วมันก็ตีหน้าด้าน สร้างสถานะว่าเป็นพระโศดาบัน แล้วเป็นจริงหรือเปล่าล่ะ? แต่ถ้าเป็นจริงนะ คนที่เป็นจริงนี่

“ผู้ที่ปฏิบัติธรรมจะทราบตนเองใหม่ว่าเป็นอริยบุคคลแล้ว”

ทราบ! ถ้าไม่ทราบจะเป็นอริยบุคคลได้อย่างไร? ไอ้คนที่ไม่ทราบนั่นล่ะไม่เป็นทั้งหมด เรากินข้าวเรายังรู้เลยว่ารสชาติข้าวเป็นอย่างไร จิตเป็นสมาธิ มันก็รู้ว่าเป็นสมาธิหรือไม่เป็นสมาธิ เวลาเป็นสมาธิ เขาบอกว่านี่เป็นพระโศดาบัน เป็นพระอรหันต์ด้วย ว่างๆ ว่างๆ นี่เป็นพระอรหันต์ด้วย.. มันไม่ใช่!

“จะเป็นพระโศดาบันเป็นได้อย่างไร? นี้รู้ได้อย่างไรว่าเป็นอริยบุคคล?”

รู้ได้! แล้วถ้าเวลาคนหลงนะ เวลาคนปฏิบัติไปนี่มันจะหลง มันจะหลงเลยว่ามันเป็นพระโศดาบัน เป็นพระอรหันต์ด้วย แต่หลงว่าเป็นพระอรหันต์นี่นะมันเป็นชั่วคราว พอสักพักมันจะรู้ตัวของมัน มันจะมีอะไร โอ้โฮ.. พระโศดาบันทำไมไม่รู้อะไรเลย พระโศดาบัน นี่โง่ยิ่งกว่าหมาเป็นพระโศดาบันได้อย่างไร?

พระโศดาบันต้องฉลาด ฉลาดกว่ามนุษย์ ฉลาดกว่าปุถุชนด้วย นี่ถ้าเป็นพระโศดาบันนะมันพิจารณาของมันไป พอพิจารณาหายไป พอมันปล่อย ปล่อยตทังคปหาน นี่เป็นพระโศดาบันไม่ได้หรอก มันปล่อยอย่างไรก็แล้วแต่ มันปล่อยๆ แล้วเวลาปล่อยนี้ มันปล่อยผิดปล่อยถูกล่ะ?

เวลาคนต่างๆ ไปเขาปล่อย ปล่อยอย่างไร? แต่ถ้าเป็นพระโศดาบัน เวลาพิจารณา กายนะ เวลาพิจารณาเวลายันขาด ชั้น ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ชั้น ๕ ชั้น ๕ ไม่ใช่ทุกข์ ทุกข์ไม่ใช่ชั้น ๕ นี่ละสักกายทิฎฐิ ๒๐ ละได้เด็ดขาด พอละสักกายทิฎฐิ สักกายทิฎฐิละ ไปนี่สัลลพตปรามาส ความไม่ลังเลสงสัย ความไม่ลังเลสงสัยมันเกิดขึ้นเลย

ถ้าละสักกายทิฎฐิปั๊บ นี่สักกายทิฎฐิ ๒๐ ขาดผลัวะ! ความลังเลสงสัยมันไม่มี สัลลพตปรามาสไม่มีแล้ว เห็นไหม สังโยชน์ ๓ ึง สักกายทิฎฐิ วิจิกิจฉา สัลลพตปรามาส.. วิจิกิจฉาสงสัยได้อย่างไร? ถ้ามันขาดแล้วมันสงสัยได้อย่างไร?

พระโศดาบันคือพระโศดาบัน ต้องรู้ด้วย พระโศดาบันจะเป็นพระโศดาบัน ตัว พระโศดาบันจะรู้เอง พระพุทธเจ้ารู้ทีหลัง ครูบาอาจารย์รู้ทีหลัง ผู้นั้นรู้ก่อน พระโศดาบันเป็นพระโศดาบันรู้ก่อน แต่มันโศดาบันหน้าด้านไง มันจะมาให้คนอื่นรับรอง ให้อั้วพวกหน้าด้านมันต้องให้คนรับประกัน แต่พระโศดาบันไม่มีใครรับประกัน พระโศดาบันนี่เป็นพระโศดาบัน แล้วไปรายงานครูบาอาจารย์

อย่างเช่นหลวงตาท่านขึ้นไปหาหลวงปู่มั่น เห็นไหม นั่งตลอดรุ่ง พิจารณาเวทนา ให้อั้ว.. เวทนาขนาดไหนมันเวทนา เวทนามันสุขเข้ามาเลย ท่านบอกว่ากระดูกทุกข้อ ไฟเผาผลน เหมือนกับสุขไฟทั้งตัวเลย พิจารณาสูกับมัน เวลาเวทนามันขาด เวทนาคืออะไร เวทนาคือชั้น ๕ ชั้น ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ชั้น ๕ ชั้น ๕ ไม่ใช่ทุกข์ ทุกข์ไม่ใช่ชั้น ๕ สักกายทิฎฐิ ๒๐ ึง

เวลามันขาด เห็นไหม ขึ้นไปหาหลวงปู่มั่น โดยปกติให้อั้ว.. กลัวมาก กลัวเพราะว่าอะไร กลัวเพราะว่าท่านลี้่วงดับลี้่วงปอดหมด เวลาขึ้นไปหานี้ดับ ปอดหลวงตาไม่เหลือ ให้อั้ว.. หลวงปู่มั่นเอาตีแผ่หมดเลย พอวันมันขาด ให้อั้ว.. มันมีความมองจากลำหญา ขึ้นไป แล้วอู้สู.. รายงานเลย

“นี่พิจารณาอย่างนั้น พิจารณาอย่างนั้น มันขาดอย่างนั้น”

หลวงปู่มั่นนั่งฟังอยู่นะ ฟังจบ รายงานจนจบเลย พอจบแล้วนะกั้มเลยฟังซิท่านจะว่าอย่างไร

“เออ! จิตมันไม่เกิดไม่ตาย ๕ อัดภาพเวัย ได้ทางแล้ว ได้หลักแล้ว เร่งเข้าไปเลย เร่งเข้าไปเลย”

เวลาคนไม่ขึ้นไปรายงาน นี่ผู้เป็น เป็นก่อน ท่านปฏิบัติมา เพราะอะไรท่านถึงปฏิบัติตลอดรุ่งล่ะ? ท่านได้ของท่านก่อนแล้ว แล้วท่านก็มั่นใจของท่าน แล้วท่านก็ภูมิใจของท่าน แล้วท่านจะเอาผลงานของท่านไปรายงานให้อาจารย์ได้ชื่นใจ อาจารย์คือหลวงปู่มันได้ฝึกลูกศิษย์ลูกหามา ได้สร้างลูกศิษย์ลูกหามา พอลูกศิษย์ลูกหาประสบความสำเร็จ อาจารย์ก็ชื่นใจ ลูกศิษย์ก็ชื่นใจ นี่คนเป็นต้องเป็นก่อน รู้ได้ โสคาบันต้องเป็นโสดาบัน

ถามว่า “โสดาบันรู้ได้อย่างไร?”

ก็รู้ได้ด้วยปัจจัยจัดตั้งใจ รู้ด้วยสันติภูมิจึงใจ ไม่ใช่โสดาบันหน้าด้าน โสดาบันหน้าด้านมันต้องให้คนอื่นคอยยกตูด.. ไอ้คนเขียนมันเขียนมาหลอก

ถาม : ข้อ ๒. บุคคลทั่วไปสามารถพิจารณาตามได้ใหม่ว่า พระสงฆ์ท่านใดคืออริยบุคคลแล้วครับ

หลวงพ่ : ถ้าหลวงตาท่านไปรายงานหลวงปู่มัน แล้วหลวงปู่มันท่านไม่รู้ ท่านจะพูดได้อย่างไร? หลวงตาท่านไปรายงานหลวงปู่มัน เห็นไหม หลวงปู่มันว่า

“เออ! จิตไม่เกิดไม่ตาย ๕ อตภาพเว้ย ได้หลักแล้ว”

รู้ได้! รู้ได้ด้วยผู้รู้ด้วยกัน ผู้ไม่รู้ ให้ตายก็ไม่รู้ ผู้รู้ด้วยกัน กิริยาการแสดงออกมันบอก พระโสดาบันนะเวลาพูดเรื่องธรรมะมันจะมีออกมา อย่างเรานี่ โยมพื้นเพมาจากไหน? พอพื้นเพมาจากไหน ก็ชอบกินอาหารแบบนั้น พอเห็นอาหารก็รู้ว่าคนนี่คนได้อ้อ.. อันนี้อีสาน ส้มตำนี้อีสานทั้งนั้นแหละ อ้าว.. ไอ้นี้คนเหนือกินแคบหมู โอ๊ย.. คนเหนือ นี่มันรู้ได้

นี่ก็เหมือนกัน เวลาพูดออกมาแล้วรู้ได้หมดแหละ โสดาบันมันแสดงออก แต่แสดงออกก็รู้แล้วนี่โสดาบันหรือไม่โสดาบัน โอ๊ย.. คนใต้มันมีแต่น้ำบูดู โอ๊ย.. นี่คนได้อ้อ.. อันนี้อีสาน ส้มตำนี้อีสาน มันรู้ได้ทั้งนั้นแหละ เพียงแต่จะพูดหรือไม่พูด.. รู้ได้!

ข้อ ๓. เราไม่เกี่ยว

ถาม : ข้อ ๔. บุคคลทั่วไป หากปรารถนาขั้นต้น ปฏิบัติธรรมจนละกิเลส และบรรลุธรรมขั้นโศคบัน มีคำกล่าวที่ปิดอบายภูมินั้น ควรปฏิบัติอย่างไรจึงจะละกิเลสและสังโยชน์ได้

หลวงพ่ : ปิดอบายภูมินั่นเอง คำว่าปิดอบายภูมินั้น โดยหลักนะ ถ้าเราถือศีล ๕ ด้วยความสะอาดบริสุทธิ์นี่ปิดอบายภูมิ เพราะ! เพราะไม่มีปาณาติปาตา ไม่ได้ทำร้ายใคร ไม่ได้ทำจบบ้างใคร ปาณาติปาตา แม้แต่กล่าวล่วงใครก็ไม่มี อทินนาทาน เราไม่ได้ลักขโมยของใคร กามเมตฺตมัจฉาจาร เราไม่ได้ผิดลูก ผิดสมบัติของใคร สุราเมระยะ นี้เราก็กินไม่ได้ทำให้สติเราขาดเคลื่อนไป

มันมีอะไรอีกข้อหนึ่ง ศีล ๕ พูดไม่จบ มุสา ไม่มีการโกหก เห็นไหม มีมุสา ปิดอบายพายนะ ถือศีล ๕ บริสุทธิ์นี่อบายภูมิไม่ไปหรอก เพียงแต่เราถือศีล ๕ กันบริสุทธิ์ไม่ได้ เพราะกิเลสมันเร้าใจ มันต้องมีความจำเป็นผิคนุ่นผิคนีไฉน

ศีล ๕ นี้ปิดอบายภูมิเลย แต่พอเป็นพระโศคบันนี่นะปิดอบายภูมินั่นเองเพราะอะไร? ปิดอบายภูมิเพราะจิตนี่นะ ถ้าเป็นโศคบันแล้ว จิตที่เป็นโศคบันไม่สัลลพตปรามาส ไม่มีความดั่งเลตงสัย จิตนี้มีสติปัญญาพอสมควร จะทำความคิดในศีล ๕ ที่ผิดศีล ๕ ไม่มีเด็ดขาด

พระโศคบันจะไม่ทำผิดศีล ๕ เลยนะ เพราะอะไร คุณุตตนาภวิสชา นางวิสชา เป็นพระโศคบัน แม้แต่เวลาหลานตายร้องไห้เลยนะ ถ้ามีอะไรกระทบ มีอะไรที่รักมาก แล้วมันพลัดพรากนี่เสียใจไหม? เสียใจ พระโศคบันเสียใจ ยังดีใจ เสียใจอยู่ แล้วเสียใจมากเพราะมือขวา หลานนี่เป็นมือขวา เป็นผู้ที่ทำบุญแทนตลอด แล้วตายไป ร้องไห้ๆ ร้องไห้ไปเฝ้าพระพุทธเจ้า

พระพุทธเจ้าถาม “วิสชาเธอเป็นอะไร?”

“หลานที่ทำงานแทน ที่เป็นผู้ที่อุปัฏฐากพระแทนนี่ตาย”

“แล้วในราชกฤหมีคนเกิด คนตายไหม?”

“มี”

“แล้วถ้ามีคนเกิด คนตายทุกวัน แล้วเธอจะไม่ต้องร้องไห้ทุกวันหรือ?”

ปั๊! ได้สติเลย นี่พูดถึงว่าความรักที่มันผูกพันนะ แต่เวลาเป็นพระโศคานัน เห็นไหม ที่มันจะปิดอบายภูมิ เวลาพระโศคานันจะตาย จิตมันพร้อมมันรู้ จิตมันพร้อมมันรู้ มันไม่ได้ตายด้วยความหลงใจ มันไม่ได้ตายด้วยความไม่รู้ใจ เราปุณฺณ เวลาคายนี้ซ็อก ผลัวะ! ตายเลย ไปถึงอีกที่มันไม่รู้ที่อยู่ไหน

จิตคนที่ปกติที่มันไม่ปิดอบายภูมิ เวลามันตาย เห็นไหม อย่างพวกเรานี้เวลาคายมีสติไหม? ตายไปแล้วยังไม่รู้ว่าตัวเองตายเลย แล้วมันจะไม่ปิดอบายภูมิได้อย่างไร? แต่พระโศคานันไม่มีสิทธิ์นะ ถ้ามีอะไรวิฤติมันจะวิ่งเข้าจิตเลย เพราะจิตมันมีหลักของมัน พระโศคานันนี่จิตมีหลักอยู่แล้ว ฉะนั้นถ้ามีอะไรปั๊ จิตจะตื่นตัวตลอดเวลา คนตื่นตัว คนมีสติจะทำผิดไหม?

นี่ถ้าเป็นพระโศคานันปิดอบายล้านเปอร์เซ็นต์ แต่ถ้าการปิดอบาย แม้แต่ศีล ๕ ก็ปิดอบายได้แล้ว แต่เพียงแต่ว่ามันไม่ล้านเปอร์เซ็นต์เพราะมันผิดพลาดได้ แต่ถ้าปิดอบายภูมินี้ล้านเปอร์เซ็นต์! ไม่มีอีก

“แล้วจะปฏิบัติอย่างไรถึงละสังโยชน์นี้ได้”

ก็พิจารณากายสิ พิจารณากาย เวทนา จิต ธรรม พิจารณาภายนะ

ถาม : ข้อ ๕. ขอคำแนะนำในการปฏิบัติธรรมที่หลวงพ่อดีมาทั้งชีวิต

หลวงพ่ : โอ้โฮ..

ข้อ ๔๗๔. ไม่มีเนาะ

ถาม : ๔๗๕. เรื่อง “พระเครื่องและวัตถุมงคล”

กราบนมัสการพระอาจารย์สงบที่เคารพอย่างสูง สอบถามอาชีพการค้าขายวัตถุมงคล เช่นพระเครื่องและต่างๆ โดยความสุจริต ถ้าไรที่ได้มาเราก็นำไปทำบุญและใช้จ่ายในชีวิต เป็นอาชีพควรทำหรือไม่ครับ กราบขอบคุณอย่างสูง

หลวงพ่ : สัมมาอาชีวะ การสัมมาอาชีวะนี่นะ ถ้าเราทำด้วยความสะอาดบริสุทธิ์ เป็นสัมมาอาชีวะ แต่ถ้าเราเป็นชาวพุทธใช้ใหม่ ในเมื่อวัตถุมงคล วัตถุมงคลเราทำ เราว่า เสรำหมองนะ เราว่าเสรำหมอง แต่ถ้าเป็นอาชีพที่ว่าทำ นั่นก็เป็นเรื่องของเขา

แต่ว่าเสรำหมอง ทำไมคนที่เขาทำธุรกิจนี้ทำไมเขารุ่งเรืองมากล่ะ? เขามีเงิน มหาศาลเลย พอมีเงินมหาศาลมันก็เกิดความโลภ มันก็อยากได้ มันก็อยากกระทำ แต่ถ้าเรามีสตินะ อะไรที่เป็นสัมมาอาชีวะ แม้แต่พระเรา เห็นใหม่ เวลาพระเราสัมมาอาชีวะก็ เลี้ยงชีพด้วยปลีแข้ง บิณฑบาตเลี้ยงชีพโดยชอบ แต่เวลาเขาดูหมอ เขาทำประโยชน์

เวลาโลกเขายังสัมมาอาชีวะ แล้วพระล่ะ? พระเวลาสอนธรรม เห็นใหม่ เวลาพระ แสดงธรรม ถ้าแสดงธรรมด้วยความสะอาดบริสุทธิ์ มันต้องแสดงธรรมเข้าสู่อริยสัจ เข้าสู่ความจริง แต่ถ้าแสดงธรรมล่ะ? แสดงธรรมว่าเป็นธุรกิจการค้า เป็นอะไร.. ภิภษุ นะเวลาแสดงธรรม ภิภษุแสดงธรรมไม่ตัดให้ลัดสั้น ไม่พูดเพื่อชักประโยชน์กับเรา ไม่พูดเพื่อเปรียบเทียบกับคนอื่น นี่มันเป็นสัมมาอาชีวะหรือไม่สัมมาอาชีวะ แม้แต่พระก็มี สัมมาอาชีวะเหมือนกัน

ฉะนั้น กรณีอย่างนี้ มันอยู่ที่ว่าจิตใจของคน วุฒิภาวะของคนสูงต่ำ ถ้าคนเขาสูง นะ เราจะทุกข์ทนเจ็บใจ แต่เรามีความสุขของเรา อันนี้คือความสะอาดบริสุทธิ์ แต่ถ้าเรา มีความโลภ ความอยากมั่งอยากมี เราอยากกระทำ เราก็ต้องรับผล อย่างเช่นบอกว่า “บาป อยู่ที่คนทำ กรรมอยู่ที่คนกิน” โห้โฮ.. พระกินทุกวันเลย พระมีแต่บาป.. ไม่!

พระพุทธเจ้าบอกว่า “เนื้อ ๓ ส่วน ไม่ได้ยิน ไม่ได้ฟัง ไม่รู้ไม่เห็น”

มันเรื่องของโลก เพราะเขาเลือกอาชีพอย่างนั้น แล้วชาวโลกเขาหาสิ่งนั้นมาเพื่อ บุญกุศลของเขา แล้วเขามาใส่บาตร พระนี่เป็นเป้าหมายสุดท้ายเลย แล้วเขาก็ใส่มาแล้ว อ้าว.. ก็เป็นน้ำพักน้ำแรงของเขา เขามาด้วยสัมมาอาชีวะ แล้วเขาก็ถวายพระ แล้วบาป อยู่ที่คนกิน

เวลาواهر เวลาพูดนี้พูดโดยไม่มีเหตุมีผล แต่ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม พุทธเจ้านะ มันเป็นไปได้ที่เราจะไปรู้ทั้งหมด เห็นใหม่ คุณลี้ถ้าขานิมนต์โดยออกชื่อ เจะจงว่าจะทำแกงไก่ จะทำอย่างนั้น ไก่ตัวนั้นตายเพราะพระ ฉันทแล้วเป็นอาบัติปาจิตตีย์ ทุกคำเลย แต่ถ้าไม่รู้ไม่เห็น ไม่รับรู้ ไม่ได้เห็น ไม่ได้เพื่อ นี่คือความสะอาดบริสุทธิ์

แล้วเนื้อสะอาดบริสุทธิ์ได้อย่างไร? เนื้อก็คือเนื้อ เนื้อมันสะอาดบริสุทธิ์ได้อย่างไร? สะอาดบริสุทธิ์ด้วยเจตนา สะอาดบริสุทธิ์ด้วยความรับรู้ สะอาดบริสุทธิ์ด้วยหัวใจ มันไม่ได้สะอาดบริสุทธิ์เพราะมันเป็นความสะอาดบริสุทธิ์ เพราะการอยู่และการกินมันเป็นเรื่องของธาตุขันธ์ มันไม่ใช่เรื่องของร่างกาย

การประพฤติกปฏิบัติ สីล สมาธิ ปัญญามันเป็นเรื่องของจิต มันเป็นเรื่องของนามธรรม เรื่องของการกระทำ.. อันนั้นพูดถึงสัมมาอาชีวะไง นี่พูดถึงสัมมาอาชีวะของพระ

เขาถามว่าอาชีพของเขา ดันไปพูดเรื่องอาชีพของพระ เพราะให้เห็นว่าพระก็มาจากคน พระก็มาจากคน แล้วคนที่พัฒนาขึ้นมาแล้ว หัวใจของปุถุชนมันมีหลักมีเกณฑ์ได้แล้วเราก็เป็นคน เห็นไหม เราจะเลือกสัมมาอาชีวะว่ามันทำได้หรือไม่ได้ มันอยู่ที่วุฒิภาวะว่าเราเห็นสมควร และไม่เห็นสมควร เอวัง